

Sprawozdanie

Z

Miejskiego Programu Działań na Rzecz Seniorów

na lata 2018 – 2020

„Tomaszów dla Seniorów”

za rok 2019

marzec 2020

Sprawozdanie z Miejskiego Programu Działań na Rzecz Seniorów na lata 2018-2020
„Tomaszów dla Seniorów” za rok 2019

Spis treści

I. Wstęp	4
II. Cele programu	5
1. WSPARCIE I AKTYWIZACJA LOKALNYCH SENIORÓW	5
1.1 Wsparcie stowarzyszeń i klubów senioralnych organizujących działania skierowane do seniorów	5
1.2 Realizacja projektu „Kawka za złotówkę”	23
1.3 Wsparcie działań rekreacyjnych, edukacyjnych i kulturalnych na rzecz seniorów	24
1.4 Prowadzenie działań zmierzających do zwiększenia liczby ulg dla seniorów w ramach Karty Tomaszowianina - Senior	27
2. POPRAWA SPOŁECZNEGO WIZERUNKU SENIORÓW I PRZECIWDZIAŁANIE DYSKRYMINACJI SPOŁECZNEJ OSÓB STARSZYCH	30
2.1 Opracowanie projektu „Miejsce Przyjazne Seniorom”	30
2.2 Podejmowanie działań międzypokoleniowych	31
2.3 Powstanie Centrum usług Społecznych dla seniorów.....	33
2.4 Rozwój wolontariatu osób starszych i na rzecz osób starszych.....	34
3. POPRAWA EFEKTYWNOŚCI SYSTEMY WSPARCIA SENIORÓW W SWOIM ŚRODOWISKU	35
3.1 Zwiększenie dostępności usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osób starszych	35
3.2 Udzielenie pomocy społecznej osobom starszym	35
3.3 Organizacja działań na rzecz rodzin opiekujących się osobami niesamodzielnymi	36
3.4 Udzielenie pomocy rzeczowej osobom starszym będącym w trudnej sytuacji materialnej....	36
4. PROFILAKTYKA ZDROWOTNA SENIORÓW	37
4.1 Udzielenie ulg dla seniorów w Ośrodku Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	37
4.2 Cykliczne spotkania z zakresu profilaktyki zdrowia dla seniorów	37
4.3 Wspieranie w środowisku senioralnym różnych form aktywnego spędzania czasu wolnego.....	40
5. WZMACNIANIE POCZUCIA BEZPIECZEŃSTWA OSÓB STARSZYCH	42
5.1 Przeprowadzenie spotkań edukacyjnych z zakresu bezpieczeństwa na drogach i innych strefach życia seniorów	42
6. ROZWÓJ SYSTEMU INFORMACJI ORAZ PRZECIWDZIAŁANIE WYKLUCZENIU CYFROWEMU SENIORÓW	43
6.1 Stworzenie w ramach miejskiej publikacji „Kocham Tomaszów” kolumny dla seniorów.....	43
6.2 Stworzenie kalendarza wydarzeń kulturalnych z zaznaczeniem oferty skierowanej do seniorów oraz dostarczenie ogłoszeń i plakatów do środowisk senioralnych.....	43
6.3 Prowadzenie strony internetowej dedykowanej dla seniorów.....	45
III. Tomaszowska Rada Seniorów	45
IV. Województwo Łódzkie Przyjazne Rodzinie	47
V. Ocena realizacji Miejskiego Programu Działań na Rzecz Seniorów na lata 2018 – 2020 „Tomaszów dla Seniorów” za lata 2018 – 2019	47

I. Wstęp

W dniu 22 lutego 2018 roku Rada Miejska Tomaszowa Mazowieckiego Uchwałą nr LIX/521/2018 przyjęła Miejski Program Działań na Rzecz Seniorów na lata 2018 - 2020 „Tomaszów dla Seniorów”. Program ten stanowi kontynuację i uszczegółowienie zaplanowanych działań strategicznych określonych w „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Tomaszowa Mazowieckiego na lata 2016-2020” przyjętej w dniu 25 lutego 2016 Uchwałą Nr XXXII/283/08.

W dniu 25 lutego 2016 roku Rada Miejska Tomaszowa Mazowieckiego podjęła Uchwałę Nr XXXII/283/08 o przyjęciu „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Tomaszowa Mazowieckiego na lata 2016-2020”. Na podstawie przeprowadzonej diagnozy określono w dokumencie kierunki działań strategicznych potrzebnych do poprawy funkcjonowania sfery społecznej. Strategia zakłada inicjowanie przedsięwzięć zmierzających do tworzenia warunków sprzyjających integracji w starzejącym się społeczeństwie.

Zgodnie z kierunkami wynikającymi ze Strategii określony został cel operacyjny w zakresie tworzenia warunków sprzyjających integracji w starzejącym się społeczeństwie.

CEL OPERACYJNY

Kompleksowe wsparcie osób starszych w życiu społecznym

W oparciu o cel operacyjny określone zostały w Miejskim Programie Działań na Rzecz Seniorów na lata 2018 - 2020 „Tomaszów dla Seniorów” cele główne, szczegółowe oraz przyporządkowane im działania.

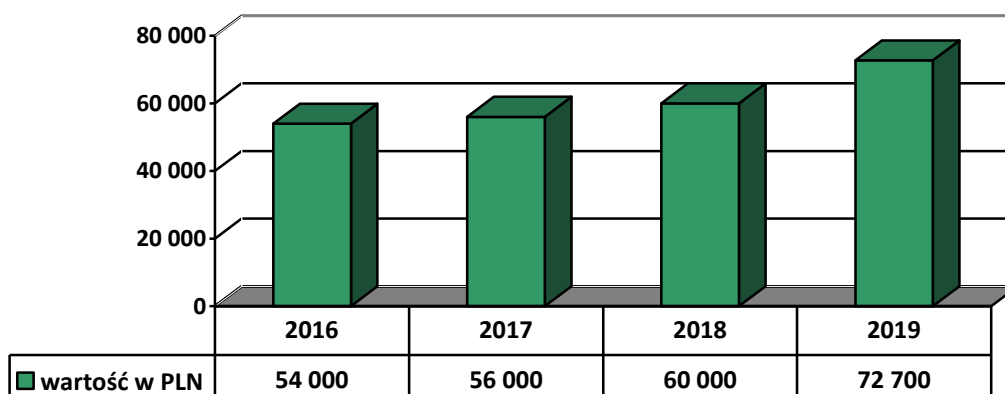
II. Cele programu

Cel główny: Tworzenie warunków do rozwoju form wsparcia i aktywności społecznej osób starszych

1. WSPARCIE I AKTYWIZACJA LOKALNYCH SENIORÓW

1.1 Wsparcie stowarzyszeń i klubów senioralnych organizujących działania skierowane do seniorów

W trakcie realizacji programu prowadzone były działania na rzecz osób starszych. W ramach otwartych konkursów ofert na wsparcie realizacji zadań publicznych przyznano m. in. środki dla organizacji pozarządowych wspierających aktywność osób starszych. W 2019 roku na wsparcie wydatkowano kwotę 72.700,00 zł. Jest to kwota wyższa o 12.700,00 zł od kwoty za rok 2018.

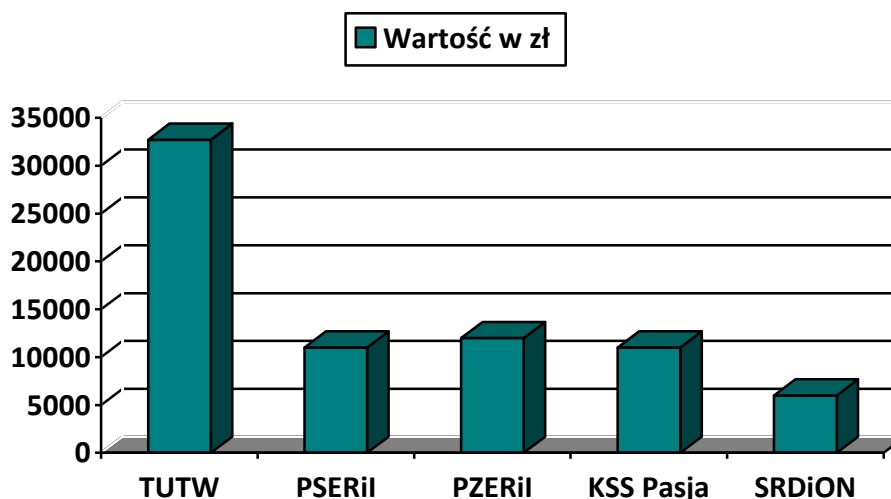
Wykres nr 1: Wsparcie finansowe dla organizacji senioralnych w latach 2016 - 2019

Wśród podmiotów korzystających ze środków znalazły się następujące organizacje pozarządowe:

- Tomaszowski Uniwersytet Trzeciego Wieku;
- Powiatowe Stowarzyszenie Emerytów, Rencistów i Inwalidów;
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Oddział Rejonowy w Tomaszowie Mazowieckim;

- Krajowe Stowarzyszenie Seniorów „PASJA”;
- Stowarzyszenie Rodzin Dzieci i Osób Niepełnosprawnych.

W ramach wsparcia przez Gminę Miasto Tomaszów Mazowiecki zadań publicznych stowarzyszenia przeprowadzały szereg różnorodnych działań mających na celu integrację środowisk senioralnych, ale także wsparcie i edukację.

Wykres nr 2: Wsparcie finansowe dla organizacji senioralnych w 2019 roku

Tomaszowski Uniwersytet Trzeciego Wieku

Tomaszowski Uniwersytet Trzeciego Wieku w 2019 roku otrzymał wsparcie na realizację zadania pn.: „Rozwój różnorodnych form wsparcia, integracji i aktywizacji oraz podnoszenia poziomu sprawności intelektualnej, psychicznej i fizycznej osób starszych z terenu Miasta Tomaszowa Mazowieckiego” w formie dotacji w kwocie 32.700,00 zł. W ramach zadania TUTW realizowało następujące zadania:

- ✓ zajęcia informatyczne – prowadzone w okresie marzec – czerwiec, odbyło się 18 spotkań. Zajęcia prowadzone były w trzech grupach dla 44 osób raz w tygodniu po 2 godziny;
- ✓ nauka języków obcych - w okresie luty – czerwiec prowadzone były lektoraty z:

- języka angielskiego – prowadzone w 4 grupach po dwie godziny lekcyjne raz w tygodniu. W lektoratach uczestniczyło 41 osób. Odbyło się 15 spotkań dla 3 grup i 16 spotkań dla jednej grupy. Zajęcia prowadzone były w Centrum Językowym Global;

- języka niemieckiego – zajęcia prowadzone dla jednej grupy 12 – osobowej raz w tygodniu po 2 godziny, łącznie 14 spotkań. Lektorat prowadzony był w sali Miejskiego Centrum Kultury filia MOK;

- języka hiszpańskiego – zajęcia prowadzone dla jednej grupy liczącej 11 osób raz w tygodniu po 2 godziny lekcyjne. Zrealizowanych zostało 15 spotkań, miejscem spotkań było Centrum Językowe Global.

W okresie październik – grudzień prowadzone były lektoraty z :

- języka angielskiego – zajęcia prowadzone w 3 grupach po 2 godziny lekcyjne raz w tygodniu. W lektoracie uczestniczyło 41 osób. Odbyło się 13 spotkań;

- języka niemieckiego – zajęcia prowadzone dla jednej 12 – osobowej grupy raz w tygodniu po 2 godziny. łącznie odbyło się 10 spotkań;

- języka hiszpańskiego – zajęcia prowadzone dla jednej grupy liczącej 11 osób raz w tygodniu po 2 godziny. Zrealizowano 10 spotkań.

✓ warsztaty wokalne – w zajęciach prowadzonych przez instruktora śpiewu brała udział 25 - osobowa grupa. Spotkania odbywały się w sali widowiskowej Miejskiego Centrum Kultury filia MOK. Zrealizowano 31 spotkań po 2 godziny. Sekcja wokalna wzięła udział w XX Przeglądzie Twórczości Senioralnej w Sieradzu, Przeglądzie Artystycznym Ruchu Seniorów w Radomsku oraz w XXV Wojewódzkim Przeglądzie Artystycznym Ruchu Seniorów w Skierniewicach;

✓ zajęcia plastyczne i warsztaty ceramiczne – zajęcia prowadzone były w pracowni plastycznej Miejskiego Centrum Kultury filia MOK raz w tygodniu po 2 godziny. Grupa liczyła 18 osób. Podczas zajęć pod okiem instruktora przygotowana została wystawa malarstwa prezentowana podczas inauguracji roku akademickiego oraz wystawa „Anioły”;

- ✓ taneczne zajęcia terapeutyczno – relaksujące – zajęcia odbywały się w sali widowiskowej Miejskiego Centrum Kultury filia MOK raz w tygodniu. Grupa liczyła 43 osoby. W okresie od lutego do czerwca odbyło się 18 spotkań, natomiast od października do grudnia – 10. Zajęcia miały charakter terapeutyczno – relaksacyjny w ramach terapii łagodnym, rytmicznym ruchem;
- ✓ edukacyjna wycieczka do Krakowa – w wycieczce wzięły udział 53 osoby. Uczestnicy w pierwszym dniu odwiedzili wystawę dotyczącą twórczości Andrzeja Wajdy oraz obejrżeli spektakl w teatrze Loch Camelot pt. „Sekrety Pani Kazimiery”. W drugim dniu zdobyto Kopiec Kościuszki oraz obejrzano spektakl w Teatrze Starym pt. „Rok z życia...”. Ostatniego dnia wysłuchano wykładu pt. „Najważniejsze zabytki Krakowa”;
- ✓ poznawczo – edukacyjna wycieczka do Zielonej Góry na święto winobrania dla 52 osób – uczestnicy pod okiem przewodnika zwiedzili miasto oraz odbyli rejs po rzece Odrze. Główną atrakcją było zwiedzanie winnicy „Miłosz”. W czasie wolnym uczestnicy mogli wybrać się na grzybobranie;
- ✓ piknik – w trakcie wycieczki do Olsztyna dla 53 osób zorganizowano spływ po rzece Krutyni oraz wędkowanie;
- ✓ inauguracja roku akademickiego 2019 / 2020 w Auli Filii Uniwersytetu Łódzkiego – 174 słuchaczy wysłuchało wykładu Jarosława Płuciennika pt. „Co znaczą słowa o różnych kontekstach? Granice dosłowności”. Nowym studentom wręczono indeksy;
- ✓ spotkania urodzinowe – w okresie sprawozdawczym odbyło się 11 spotkań urodzinowych pod hasłem „Kto w (miesiącu) urodzony jest ma przyjsć...”. W spotkaniach brało udział od 51 do 112 osób. W lutym spotkanie odbyło się w sali „Deko Smaku”. Miało formę zabawy karnawałowej. W marcu urodziny miały miejsce w restauracji przy ul. Barlickiego, w kwietniu – sala „Alabastro”. W maju biorący udział w spotkaniu mogli wysłuchać koncertu „Duety” w wykonaniu aktorów Teatru Węgajty w sali Miejskiego Centrum Kultury filia MOK. Czerwcowe spotkanie połączone zostało z zakończeniem roku akademickiego. W lipcu i sierpniu urodziny odbywały się w plenerze przy ognisku i oprawie muzycznej w Skansenie Rzeki Pilicy.

We wrześniu urodziny świętowano w „Alabastro”, natomiast w październiku i listopadzie w Arena Caffè. W grudniu spotkanie odbyło się w „Deko Smaku”. Na wszystkich spotkaniach urodzinowych podawany był tort.

- ✓ Przy wigilijnym stole – w spotkaniu wigilijnym uczestniczyło 155 słuchaczy oraz osoby zaproszone. Podczas spotkania wysłuchano koncertu zespołu „Czardasz Trio”.

Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów

Oddział Rejonowy w Tomaszowie Mazowieckim

W 2019 roku Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Oddział Rejonowy w Tomaszowie Mazowieckim otrzymał wsparcie w wysokości 12.000,00 zł na realizację zadania „Rozwój różnorodnych form wsparcia, integracji i aktywizacji oraz podnoszenie sprawności intelektualnej, psychicznej i fizycznej osób starszych z terenu Miasta Tomaszowa Mazowieckiego”.

W ramach zadania zrealizowano:

- ✓ 13 spotkań integracyjnych, spotkania o charakterze informacyjno – kulturalnym, tworzącym warunki do aktywizacji i integracji społecznej osób starszych w miejscu ich zamieszkania (udział 988 osób). Na spotkania zapraszani byli prelegenci i przedstawiciele służb mundurowych;
- ✓ dni okolicznościowe: Dzień Inwalidy – 101 osób, Dzień Seniora – 175 osób, spotkanie wielkanocne – 155 osób, spotkanie wigilijne – 180 osób;
- ✓ wyjazdy wypoczynkowo – integracyjne do Mielna, Darłówka i Sianożęt oraz do Poznania i Kórnik (180 osób).

Realizacja zadania przyczyniła się do zwiększenia udziału osób starszych w życiu społecznym, wyrównania różnic w poziomie życia osób starszych, podniesienia jakości życia poprzez zagospodarowanie czasu wolnego, integrację z grupą, możliwość uczestnictwa w różnych formach aktywności.

Powiatowe Stowarzyszenie Emerytów, Rencistów i Inwalidów

Powiatowe Stowarzyszenie Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Tomaszowie Mazowieckim otrzymało wsparcie w wysokości 11.000,00 zł na realizację zadania „Rozwój różnorodnych form wsparcia, integracji i aktywizacji oraz podnoszenie sprawności intelektualnej, psychicznej i fizycznej osób starszych z terenu Miasta Tomaszowa Mazowieckiego”.

W ramach zadania zrealizowano:

- ✓ spotkania czwartkowe – w siedzibie stowarzyszenia przy ciastkach, kawie i herbacie omawiane były sprawy organizacyjne dotyczące imprez i wyjazdów, koszty oraz plan zagospodarowania czasu wolnego, uczestniczyło w nich 1325 osób;
- ✓ Międzynarodowy Dzień Inwalidy – uroczystość dla 144 osób odbyła się 30 kwietnia w sali „Janosik”;
- ✓ 2 wyjazdy na wody termalne do Uniejowa – dla 97 osób z nich korzystających wyjazdy te są formą rekreacji i rehabilitacji;
- ✓ marsz z kijkami i rajd rowerowy – został zorganizowany 25 lipca na trasie Tomaszów Mazowiecki – Smardzewice – Tomaszów Mazowiecki, połączony z pieczeniem kiełbasek i wspólnym biesiadowaniem przy ognisku, wzięło w nim udział 50 osób;
- ✓ Międzynarodowy Dzień Seniora – uroczystość 26 października w sali „Janosik” dla 135 osób;
- ✓ kolacja wigilijna – 27 grudnia w sali „Deko Smaku”, w spotkaniu opłatkowym brały udział 142 osoby.

W związku z realizacją powyższego zadania m. in. integrowano społeczność lokalną na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych, poszukiwano nowych zainteresowań, integrowano i współpracowano z grupą i w grupie, zwiększono aktywność osób starszych, zapobiegano izolacji i osamotnieniu osób starszych, samotnych i niepełnosprawnych.

Krajowe Stowarzyszenie Seniorów „PASJA”

Krajowe Stowarzyszenie Seniorów „Pasja” otrzymało wsparcie w wysokości 11.000,00 zł na realizację zadania „Rozwój różnorodnych form wsparcia, integracji

i aktywizacji oraz podnoszenie sprawności intelektualnej, psychicznej i fizycznej osób starszych z terenu Miasta Tomaszowa Mazowieckiego”.

W ramach realizacji zadania organizowane były:

- ✓ rehabilitacja na basenach – zorganizowano 2 wyjazdy do Uniejowa i jeden do Wisły, łącznie w spotkaniach wzięło udział 155 osób;
- ✓ spotkania z okazji świąt, rocznic oraz uroczystości lokalnych i państwowych: spotkanie z okazji Dnia Kobiet w sali „Janosik” dla 168 osób, spotkanie wielkanocne dla 63 osób, ognisko z okazji Dnia Flagi w Ośrodku Rehabilitacji Dzieci Niepełnosprawnych dla 106 osób, 4 ogniska integracyjne dla łącznie 370 osób, 3 wieczorki taneczne w „Arena Caffè” dla łącznie 235 osób, spotkanie andrzejkowe w „Janosiku” dla 94 osób, spotkanie opłatkowe dla 99 osób;
- ✓ „Seniorzy poznają Ojczyznę i jej historię” – zrealizowano 3 wycieczki do: Ciechocinka (19 osób), nad „Turkusowe Jezioro” w Międzyzdrojach (31 osób) oraz do Wisły dla 49 osób;
- ✓ 8 – rocznica powstania „Pasji” połączona z obchodami „Dnia Seniora” – spotkanie odbyło się w sali „Janosik”, uświetnił je występ Pani Danuty Stankiewicz. Wręczono okolicznościowe statuetki dla najaktywniejszych członków stowarzyszenia oraz „Przyjaciół Seniorów”. W spotkaniu uczestniczyło 147 osób.

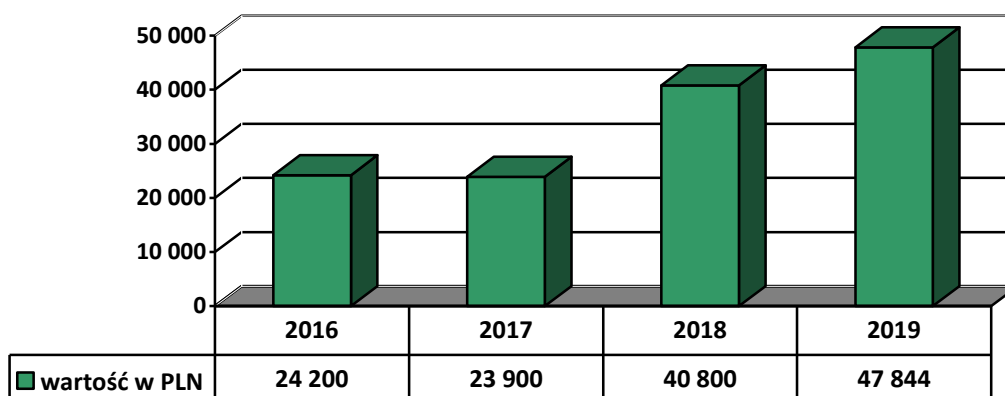
Stowarzyszenie Rodzin Dzieci i Osób Niepełnosprawnych

Również Stowarzyszenie Rodzi Dzieci i Osób Niepełnosprawnych otrzymało wsparcie w wysokości 6.000,00 zł na realizację zadania „Rozwój różnorodnych form wsparcia, integracji i aktywizacji oraz podnoszenie sprawności intelektualnej, psychicznej i fizycznej osób starszych z terenu Miasta Tomaszowa Mazowieckiego”, w ramach którego zrealizowano zadania w trzech blokach programowych:

- ✓ „Kultura na wyciągnięcie ręki” – jednodniowy wyjazd 7 kwietnia do Łodzi do teatru na spektakl pt. „Manewry weselne” oraz udział w seansie filmowym w tomaszowskim kinie 8 marca (udział 60 seniorów);

- ✓ „Ruch to zdrowie” – jednodniowy wyjazd 12 kwietnia na Wzniesienia Łódzkie, podczas którego przeprowadzono zajęcia ekologiczne „Bioróżnorodność wokół nas” oraz do Uniejowa na termy (60 uczestników);
- ✓ „Ognia czar” – przeprowadzono dwa zajęcia integracyjne „Śpiewajmy wszyscy wraz” oraz „Gry i zabawy integracyjne” (120 uczestników).

Poza wsparciem stowarzyszeń senioralnych działających na terenie naszego Miasta Prezydent Tomaszowa Mazowieckiego przekazał również dotacje na realizację zadań publicznych dla innych stowarzyszeń działających w obszarze pomocy społecznej, zrzeszających jednak w większości osoby starsze. Na wsparcie tych zadań przeznaczono w 2019 roku dotacje łącznie w wysokości 47.844,00 zł, co stanowi kwotę o 7.044,00 zł większą niż w roku poprzednim.

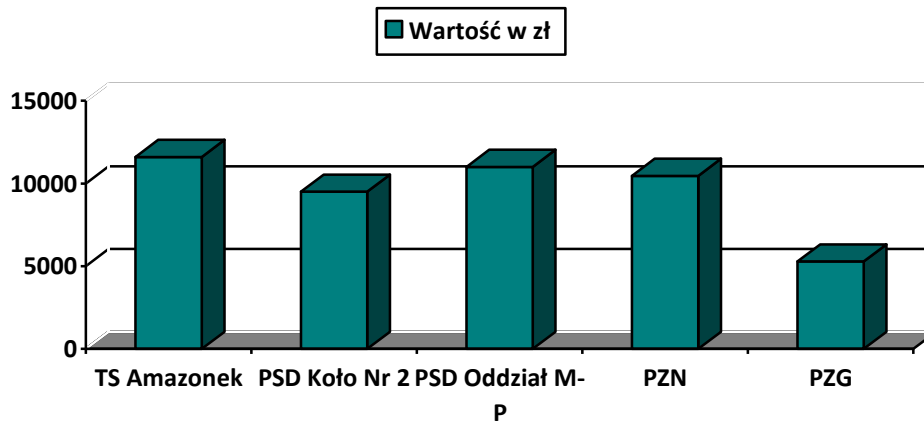

Wykres nr 3: Wsparcie finansowe dla organizacji senioralnych działających w obszarze pomocy społecznej w latach 2016 - 2019

Wśród podmiotów korzystających ze środków znalazły się następujące organizacje pozarządowe:

- ✓ Tomaszowskie Stowarzyszenie Amazonek;
- ✓ Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Koło Miejskie Nr 2;
- ✓ Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Oddział Miejsko – Powiatowy;
- ✓ Polski Związek Niewidomych Okręg Łódzki Koło Miejskie Nr 2;

- ✓ Polski związek Głuchych Oddział Łódzki.

Wykres nr 4: Wsparcie finansowe dla organizacji działających w obszarze pomocy społecznej w 2019 roku

Tomaszowskie Stowarzyszenie Amazonek

Tomaszowskie Stowarzyszenie Amazonek w 2019 roku realizowało zadanie „Prowadzenie działań mających na celu aktywizację, edukację i integrację oraz promocję zdrowego stylu życia wśród mieszkańców Miasta Tomaszowa Mazowieckiego”. Na realizację tego zadania stowarzyszenie otrzymało dotację w wysokości 11.600,00 zł.

W ramach realizacji zadania organizowane były:

- ✓ ćwiczenia usprawniające prowadzone przez instruktora uprawnionego do prowadzenia zajęć z kobietami po przebytej chorobie nowotworowej (28 spotkań po 15 osób);
- ✓ 30 spotkań integracyjnych, podczas których wymieniano się doświadczeniem oraz przekazywano informacje dotyczące spraw bieżących (po 30 osób);
- ✓ spotkania okolicznościowe;
- ✓ udział w 6 szkoleniach edukacyjnych 25 amazonek – kurs ochotniczek I stopnia;
- ✓ udział w Spartakiadzie Amazonek Regionu Łódzkiego w Łasku – Kolumnie (4 – osobowa drużyna zajęła III miejsce);
- ✓ organizacja badań mammograficznych podczas XII Pikniku Organizacji Pozarządowych „Lokalni Niebanalni”(15 kobiet);
- ✓ trzydniowa wycieczka integracyjna do Rogalina – Poczdamu i Zielonej Góry (41 osób);
- ✓ udział w Ogólnopolskiej Pielgrzymce na Jasną Górę (50 uczestniczek);
- ✓ zorganizowanie „Rajdu po Zdrowie” w ramach Dnia Walki z Rakiem Piersi (30 osób);

- ✓ spotkania edukacyjne z profilaktyki raka piersi z młodzieżą szkolną (120 osób).

Realizacja powyższego zadania przyczyniła się do poprawy kondycji fizycznej amazonek, sprawności ruchowej kończyny górnej po stronie operowanej oraz zdrowia psychicznego amazonek.

Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Koło Miejskie Nr 2

Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Koło Miejskie Nr 2 otrzymało w 2019 roku dotację w wysokości 9.500,00 zł na realizację zadania „Prowadzenie działań mających na celu aktywizację, edukację i integrację oraz promocję zdrowego stylu życia wśród mieszkańców Miasta Tomaszowa Mazowieckiego”.

W ramach realizacji zadania organizowane były:

- ✓ wycieczki edukacyjno – integracyjne: trzydniowa wycieczka Szklarska Poręba – Karpacz – Wrocław (25 osób), jednodniowa wycieczka do Głuchowa i Kalisza (19 osób) oraz do Gniezna i Biskupina (15 osób);
- ✓ wyjazd do Teatru Wielkiego w Łodzi (30 osób);
- ✓ obchody 13 – lecia jubileuszu koła połączone ze spotkaniem wielkanocnym (102 osoby);
- ✓ Światowy Dzień Walki z Cukrzycą połączony ze spotkaniem opłatkowym (92 osoby);
- ✓ 3 ogniska integracyjne (51 osób);
- ✓ 10 zebrań edukacyjnych: „Obsługa glukometrów, nakłuwaczy i stosowania higieny sprzętu”, „Higiena glukometru i innych akcesoriów dla diabetyków, aktywność fizyczna w miesiącach letnich oraz noszenie opasek dla cukrzyków i udzielanie odpowiedniej pomocy medycznej”, „Współczesne metody oszukiwania. Bezpieczeństwo i ochrona przed kradzieżami i włamaniami”, „Objawy i skutki niedoboru witaminy B1”, „Badanie profilaktyczne niezbędne przy leczeniu cukrzycy”, „Styl życia w cukrzycy cz. I”, „Styl życia w cukrzycy cz. II”, „Wysiłek fizyczny w cukrzycy”, „Życie z cukrzycą – ja to potrafię”, edukacja podczas spotkania wielkanocnego;

- ✓ bezpłatne badania przesiewowe: podczas comiesięcznych zebrań członków w siedzibie koła, dla uczestników „Targów Pracy”, podczas spotkania wielkanocnego, 2 razy dla członków Domu Dziennego Pobytu, podczas obchodów XX – lecia Klubu Kwadransowych Grubasów, XII Pikniku Organizacji Pozarządowych „Lokalni Niebanalni”, dla uczniów i kadry Zespołu Szkół Ponagimnazjalnych Nr 2 w Tomaszowie Mazowieckim, w Starostwie Powiatowym, w Powiatowym Urzędzie Pracy, podczas Światowego Dnia Walki z Cukrzycą;
- ✓ Dzień Kobiet, Dzień Matki i Ojca oraz andrzejki (56 osób).

Dzięki realizacji zadania nastąpiła poprawa stylu życia, zwiększenie aktywności fizycznej, wzajemne wspieranie w pokonywaniu dolegliwości związanych z chorobą, poprawa wiedzy o cukrzycy, dowartościowanie ludzi chorych. Wykonane bezpłatne badania przesiewowe wśród 462 osób pozwoliły na wczesne wykrycie cukrzycy i chorób cywilizacyjnych.

Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Oddział Miejsko – Powiatowy

Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Oddział Miejsko – Powiatowy otrzymał wsparcie w wysokości 11.000,00 zł na realizację zadania „Prowadzenie działań mających na celu aktywizację, edukację i integrację oraz promocję zdrowego stylu życia wśród mieszkańców Miasta Tomaszowa Mazowieckiego”.

W ramach realizacji zadania organizowane były:

- ✓ comiesięczne spotkania połączone z prelekcjami (po średnio 65 osób);
- ✓ spotkanie opłatkowe (55 osób), spotkanie wielkanocne (60 osób);
- ✓ wycieczka w Góry Świętokrzyskie dla 52 osób;
- ✓ zebranie wyborcze, podczas którego wybrano nową przewodniczącą oddziału;
- ✓ spotkanie z przedstawicielami Państwowej Straży Pożarnej na temat zagrożenia czadem oraz Komendy Powiatowej Policji;
- ✓ uroczyste spotkanie z okazji Światowego Dnia Walki z Cukrzycą;
- ✓ szkolenie na temat diety cukrzycowej;
- ✓ spotkanie andrzejkowe;
- ✓ badania przesiewowe w Urzędzie Miasta w Tomaszowie Mazowieckim, w ZUS, w Sądzie Rejonowym, w Zespole Szkół Nr 6, podczas Dni Tomaszowa, XII Pikniku

Organizacji Pozarządowych „Lokalni Niebanalni” i w Galerii Tomaszów (890 przebadanych osób).

Spotkania szkoleniowe z zakresu wiedzy na temat cukrzycy pogłębiły wiedzę o chorobie wśród członków stowarzyszenia. Na licznych spotkaniach z mieszkańcami propagowano zasady zdrowego odżywiania i znaczenie aktywności fizycznej dla utrzymania właściwej wagi ciała. Spotkania integracyjne pobudziły osoby do aktywnego spędzania czasu, wzajemnego wsparcia psychicznego i motywowania do przestrzegania zasad obowiązujących w leczeniu. Umożliwiły wymianę doświadczeń i spostrzeżeń zdobytych w trakcie leczenia.

Polski Związek Niewidomych

Okręg Łódzki Koło Nr 21

Polski Związek Niewidomych Koło Nr 21 otrzymało na zadanie „Prowadzenie działań mających na celu aktywizację, edukację i integrację oraz promocję zdrowego stylu życia wśród mieszkańców Miasta Tomaszowa Mazowieckiego” dotację w wysokości 10.460,00 zł.

W ramach zadania zrealizowano:

- ✓ 25 kwietnia spotkanie integracyjne połączone ze spotkaniem wielkanocnym i prelekcją specjalisty wraz z pokazem sprzętu i pomocy dla osób z dysfunkcją wzroku (60 osób);
- ✓ zakup pomocy z przeznaczeniem dla osób niewidomych i słabo widzących ułatwiających codzienne funkcjonowanie: mówiący termometr do ciała (5 sztuk), mówiący ciśnieniomierz (3 sztuki), mówiący zegarek na rękę (5 sztuk), mówiący budzik (2 sztuk), 1 mówiący kalkulator, 1 lupa Ergo, 4 sztuki słuchawek bezprzewodowych do telefonu;
- ✓ 6 – dniową wycieczkę turystyczno – rekreacyjną do Suchej Beskidzkiej (32 osoby);
- ✓ spotkanie integracyjne z okazji Międzynarodowego Dnia Osoby Niewidomej (66 osoby);
- ✓ spotkanie z okazji Świąt Bożego Narodzenia (72 osoby);
- ✓ 6 spotkań instruktażowych w siedzibie koła (60 osób);
- ✓ zajęcia z arteterapii (30 osób).

Organizacja spotkań miała na celu lepsze poznanie się środowiska niepełnosprawnych, głównie niewidomych i słabo widzących członków koła oraz ich przewodników. Pozwoliła na zapoznanie się z bieżącymi osiągnięciami okulistyki i możliwościami rehabilitacji narządu wzroku. Głównym celem zadania było zwiększenie świadomości i samodzielności osób z dysfunkcją wzroku.

Polski Związek Głuchych

Oddział Łódzki

Oddział Łódzki Polskiego Związku Głuchych otrzymał wsparcie w wysokości 5.284,00 zł na zadanie „Prowadzenie działań mających na celu aktywizację, edukację i integrację oraz promocję zdrowego stylu życia wśród mieszkańców Miasta Tomaszowa Mazowieckiego”.

W ramach zadania zorganizowano:

- ✓ 3 wyjścia do kina: wszystkie wybrane filmy były dostępne dla osób niesłyszących dzięki projekcji z napisami w języku polskim; tematyka filmów była wspólnie wybierana przez uczestników podczas spotkań na świetlicy i odpowiadała zainteresowaniom oraz gustom uczestników;
- ✓ 3 wyjścia na kręgle;
- ✓ 3 spotkania w ramach warsztatów kosmetycznych. Uczestnicy warsztatów uczyli się dobierania odpowiednich barw kolorystycznych pasujących do ich typu urody, zdobyli również wiedzę jak pielęgnować skórę i wykonywać proste zabiegi pielęgnacyjne w domu;
- ✓ jednodniową wycieczkę do Uniejowa;
- ✓ jednodniową wycieczkę do Ujazdu;
- ✓ jednodniową wycieczkę do Łodzi.

Dzięki realizacji poszczególnych działań nastąpiła integracja i aktywizacja 25 osób głuchych, członków i podopiecznych Terenowego Ośrodka Rehabilitacji i Wsparcia Społecznego Niesłyszących w Tomaszowie Mazowieckim.

Zadanie pozwoliło na poprawę kondycji fizycznej poprzez zajęcia rekreacyjno-edukacyjne, poprawę umiejętności radzenia sobie z nadmiernym stresem i napięciem, nabycie umiejętności prowadzenia zdrowego stylu życia oraz nabycie umiejętności organizacji czasu wolnego, dzięki zajęciom integracyjno-wyjazdowym.

W Tomaszowie Mazowieckim działają także grupy nieformalne zrzeszające seniorów. Grupy te nie mogą ubiegać się o środki na realizację zadań publicznych. Otrzymują jednak corocznie wsparcie m.in. w postaci ufundowanych przez Prezydenta Tomaszowa Mazowieckiego nagród w konkursach i wydarzeniach organizowanych przez kluby. Grupy te korzystają także z bogatej oferty placówek kultury i innych instytucji działających na terenie naszego Miasta.

Klub Seniora 50+

Klub Seniora 50+ działający przy Szkole Podstawowej Nr 9 im. ks. Jana Twardowskiego w Tomaszowie Mazowieckim funkcjonuje od 11 lat. Jest grupą nieformalną składającą się z osób powyżej 50. roku życia, którzy postanowili wspólnie spędzać swój wolny czas, organizować go wspólnie z innymi osobami w ich wieku. Na czele klubu od 2019 roku stoi Pani Magdalena Mokwińska. Członkowie organizują wycieczki i ogniska, wspólnie przygotowują spotkania świąteczne i okolicznościowe, chętnie uczestniczą w wydarzeniach organizowanych na terenie Miasta, które są skierowane do seniorów. Grupa liczy około 20 osób.

Klub Seniora „Słoneczna Jedyńka”

Klub Seniora „Słoneczna Jedyńka” działający przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej liczy 98 klubowiczów w wieku 59 – 82 lata. Przewodniczącym klubu jest Pan Wojciech Kuc. Spotkania klubowe przy kawie, herbacie i ciastkach odbywają się w każdy pierwszy poniedziałek miesiąca w Szkole Podstawowej Nr 1 przy ul. L. W. Maya. W pozostałe poniedziałki dyżuruje przewodniczący klubu w godzinach 16.00 – 18.00. Ponadto w każdy czwartek miesiąca przewodniczący pełni dyżur w siedzibie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy ul. Św. Antoniego 55 w godzinach 13.00 – 15.00. Raz w miesiącu organizowane są posiedzenia Rady Starszych.

W Klubie Seniora „Słoneczna Jedyńka” w 2019 roku rozpoczęły się następujące spotkania cykliczne:

- ✓ spotkania teatralne w Miejskim Centrum Kultury filia MOK (w każdą środę miesiąca w godzinach 9.00 – 11.00);

- ✓ w Muzeum im. Antoniego hr. Ostrowskiego (w każdą ostatnią środę miesiąca);
- ✓ zajęcia ruchowe „Dziadek i Babcia na sportowo i wesoło” (dwa razy w miesiącu w sali gimnastycznej Szkoły Podstawowej Nr 1).

Ponadto w 2019 zorganizowano:

- ✓ 16 stycznia – wzruszające i pełne emocji spotkanie rodziców ze swoimi pociechami ze Stowarzyszenia „Absolutna Bliskość” z seniorami z klubu w Łęklawie. Babcie i dziadkowie dzielili się doświadczeniami z młodymi rodzicami dotyczącymi opieki i wychowania dzieci;
- ✓ 20 stycznia – „Szaleństwo karnawałowe w Teatrze Muzycznym w Łodzi” – w karnawałową niedzielę klubowicze wybrali się do Teatru Muzycznego w Łodzi na światowej sławy musical, który jest adaptacją „Nędzników”;
- ✓ 24 stycznia – „Babciu, Dziadku żyj 100 lat...” – seniorzy zostali zaproszeni przez przedszkolaków z Przedszkola Nr 20 z okazji Dnia Babci i Dziadka. Dzieci przestawiły inscenizację „Kopciuszka”. Każda babcia i dziadek otrzymali własnoręcznie wykonane laurki.;
- ✓ 5 marca – „Być kobietą, być kobietą” – w Arkadach odbył się bal ostatekowy połączony z Dniem Kobiet. Seniorzy spotkali się na pączku, faworkach, kawie i herbacie. Do tańca przygrywał zespół muzyczny „Trio rodzinne”. Zespół artystyczna SAK z klubu przedstawił program ukazujący relacje między kobietami a mężczyznami;
- ✓ 27 maja – „Matko moja ja wiem” – w Ośrodku Rehabilitacji Dzieci Niepełnosprawnych odbyło się uroczyste spotkanie z okazji Dnia Matki i 80 – tych urodzin klubowiczki. Sekcja artystyczna klubu przedstawiła program oddający hołd, szacunek i miłość matkom. Jubilatka uhonorowana została dyplomem uznania i koszem słodczy. Po uroczystej części rozpoczęły się tańce przy zespole na żywo;
- ✓ 31 maja – „Jesteśmy na wczasach” – 50 – osobowa grupa seniorów udała się na 10 – dniowy wypoczynek do nadmorskiego kurortu Rewal. W tym czasie klubowicze zwiedzili Kamień Pomorski, Turkusowe Jeziora, Międzyzdroje i Dźwinowo. Poznali piękno zachodniego Pomorza i Wyspy Wolin. Zwiedzili motylarnię w Niechorzu;
- ✓ 29 czerwca – 50 – osobowa grupa seniorów udała się na wycieczkę do malowniczego

Sandomierza. Zwiedzanie z przewodnikiem rozpoczęto od starego rynku, następnie udano się na Bramę Opatowską, podziemną trasę turystyczną i zamek. Spacerowali do Wąwozu Królowej Jadwigi. W ramach wycieczki odbyli rejs statkiem po Wiśle;

- ✓ 25 sierpnia – tradycyjnie seniorzy wzięli udział w Pikniku Organizacji Pozarządowych „Lokalni Niebanalni”. Promowali swoją działalność pod pięknym namiotem otrzymanym w prezencie od Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z okazji Dnia Seniora i VI rocznicy powstania klubu. Swoją działalność ukazali na wystawie fotograficznej i wystawie zdobytych nagród;
- ✓ 31 sierpnia – 30 – osobowa grupa seniorów wzięła udział w obchodach Wojewódzkiego Dnia Seniora w Piotrkowie Trybunalskim. Gwiazdą imprezy był zespół Vox;
- ✓ 13 – 15 września – 50 – osobowa grupa klubowiczów wyruszyła do Sromowców Wyżnych, aby uczestniczyć w spływie Dunajcem. Z krótkiego pobytu w Szczawnicy udali się do Zakopanego. Zwiedzono Muzeum Multimedialne w Parku Tatrzańskim, Cmentarz Zasłużonych na Pęksowym Brzyzku, Sanktuarium Matki Bożej Fatimskiej, Sanktuarium Matki Boskiej Królowej Tatr na Wiktorówkach;
- ✓ 29 września – na zaproszenia Gminy Inowłódz seniorzy wzięli udział w święcie „pieczonego ziemniaka” w Brzustowie. Przedstawili spektakl „Bo bez miłości trudno żyć”;
- ✓ 8 października – seniorzy spotkali się w Galerii Arkady, aby świętować swoje święto i VI rocznicę powstania klubu. Uroczystość uświetnił występ grupy poetycko – muzycznej „Na trzeźwo” przy Stowarzyszeniu Abstynenckim AZYL. Po programie artystycznym i poczęstunku do tańca przygrywał zespół muzyczny „Ojciec i syn”;
- ✓ 12 października – klubowicze wzięli udział w prezentacji prac artystów amatorów zorganizowanej przez Zespół Szkół i Placówek Oświatowych Województwa Łódzkiego. Na terenie parku przy szkole odbyła się prezentacja i kiermasz rękodzieła, rzemiosła, florystyki i pszczelarstwa;
- ✓ 21 października – seniorzy wzięli udział w konferencji dotyczącej profilaktyki zdrowia. Podczas spotkania poruszono i omówiono następujące tematy: jak zadbać o swoją sylwetkę, dbałość o wysoki poziom energii, wprowadzenie zdrowych zamienników do swojej diety, jak spowolnić proces starzenia. Po multimedialnym wykładzie rozpoczęła się dyskusja jak pomóc organizmowi wesprzeć siły witalne w wieku

senioralnym;

- ✓ 23 października – w sali Miejskiej Biblioteki Publicznej spotkali się uczniowie II Liceum Ogólnokształcącego, osoby dorosłe oraz seniorzy, aby wysłuchać strof wielkich poetów jak Wisława Szymborska, Czesław Miłosz i Zbigniew Herbert;
- ✓ 30 października – z inicjatywy Urzędu Miasta w Tomaszowie Mazowieckim, Muzeum im. Antoniego hr. Ostrowskiego i klubowiczów rozpoczął się cykl spotkań edukacyjnych dla społeczności senioralnej. Spotkanie inauguracyjne odbyło się pod tytułem „Zaduszki – tradycje, zwyczaje, ciekawostki”. Spotkanie uświetnił występ chóru Artis Gaudium pod dyrekcją Katarzyny Goljat;
- ✓ 19 listopada – klub seniora na zaproszenie Narodowego Instytutu Samorządu Terytorialnego podległego Ministerstwu Spraw Wewnętrznych i Administracji wziął udział w warsztatach edukacyjno – rehabilitacyjnych. 31 – osobowa grupa seniorów udała się do zamku w Uniejowie na szkolenie z zakresu usług elektronicznych „Praktyczne wykorzystanie profilu zaufanego na przykładzie e-PUAP”. Po szkoleniu klubowicze udali się na 2 – godzinny pobyt w termach;
- ✓ 27 listopada – środowe spotkanie z cyklu „Zakochaj się w muzeum” – spotkanie rozpoczęło się od pokazu tańca współczesnego do utworu „Halleluja” zaprezentowanego przez uczennicę II Liceum Ogólnokształcącego oraz wykonania utworu z musicalu „Romeo i Julia”. Dyrektor muzeum w sposób aktorski wprowadziła wszystkich przybyłych w świat działalności i życie placówki;
- ✓ 6 grudnia – seniorzy wzięli licznie udział w IV Tomaszowskiej Spartakiadzie Seniorów. Drużyny rywalizowały w sześciu konkurencjach indywidualnych i czterech drużynowych;
- ✓ 10 grudnia – w grudniowy wieczór w Klubie „6 na 9” seniorzy spotkali się na wigilijnej wieczery. Zespół artystyczny klubu przedstawił widowisko plenerowe „Zwiastowanie Narodzenia – Hołd Jezuskowi”. Po podzieleniu się opłatkiem wszyscy zasiedli do wieczery wigilijnej.

Klub Seniora przy Miejskim Centrum Kultury
filia Dzielnicowy Ośrodek Kultury

- ✓ wycieczka turystyczna do Wrocławia – zwiedzanie Ostrowa Tumskiego, Panoramy Racławickiej, Starówki, Afrykanarium, Hali Stulecia – 30 osób;
- ✓ udział w IV Tomaszowskiej Spartakiadzie Seniorów – 10 osób;
- ✓ warsztaty plastyczne – przenoszenie grafiki komputerowej na drewno;
- ✓ systematyczne, comiesięczne spotkania członków klubu:
 - 18 stycznia – spotkanie artystyczno – integracyjne (32 osoby);
 - 1 lutego – spotkanie karnawałowe (30 osób);
 - 5 marca – ostateczne spotkanie integracyjne połączone z Dniem Kobiet (30 osób);
 - 27 marca – spotkanie wiosenne (32 osoby);
 - 24 kwietnia – spotkanie wiosenne (30 osób);
 - 17 maja – zebranie organizacyjno – integracyjne (30 osób);
 - 7 czerwca – spotkanie integracyjne (30 osób);
 - 4 lipca – spotkanie integracyjne przy ognisku (40 osób);
 - 5 września – spotkanie inauguracyjne rok kulturalno – oświatowy (26 osób);
 - 9 października – spotkanie artystyczno – integracyjne (25 osób);
 - 8 listopada – spotkanie artystyczno – integracyjne (26 osób);
 - 29 listopada – spotkanie integracyjne (24 osoby);
 - 13 grudnia – spotkanie bożonarodzeniowe (32 osoby).

Klub Seniora „Niezapominajki”

Siedzibą klubu jest świetlica ogrodów działkowych „Siedmiodomki”. Klub zrzesza w swoich szeregach obecnie 76 osób. Działa pod przewodnictwem Pana Kazimierza Kweka. W 2019 roku członkowie klubu wzięli udział w:

- ✓ 3 jednodniowych wycieczkach do Torunia, Częstochowy i Poświętnego;
- ✓ 2 spotkaniach integracyjnych;
- ✓ 11 spotkaniach informacyjno – organizacyjnych;
- ✓ wieczorkach tanecznych z okazji różnych świąt okolicznościowych.

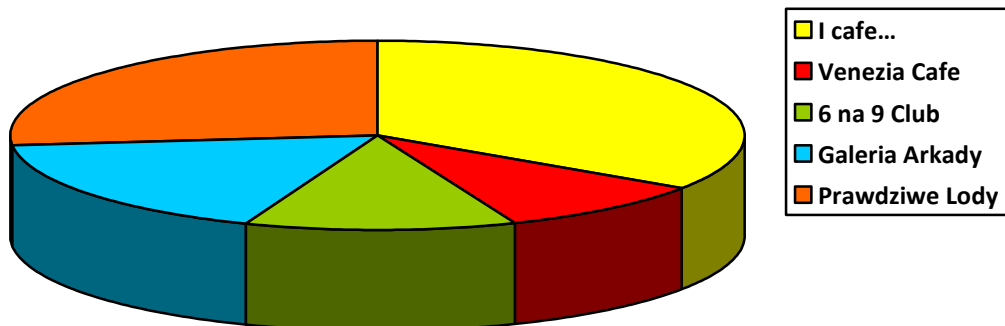
Wskaźniki ewaluacji:

- **Łączna kwota dotacji przekazana na realizację zadań dla stowarzyszeń 2019 roku 120 544,00 zł;**
- **Liczba umów 2019 rok – 10**

1.2 Realizacja projektu „Kawka za złotówkę”

W każdy roboczy poniedziałek miesiąca tomaszowscy seniorzy zgłaszali się Wydziału Spraw Społecznych i Promocji Zdrowia celem uzyskania biletu na kawę lub herbatę za symboliczną złotówkę. W 2019 w projekcie wzięły udział następujące kawiarnie:

- „...i cafe ul. Jerozolimska 1E (z wyłączeniem miesięcy lipiec i sierpień) – 700 biletów;
- VENEZIA CAFE przy ul. Św. Antoniego 1 – 192 bilety;
- SZEŚĆ NA DZIEWIĘĆ CLUB przy Placu Kościuszki 23 – 240 biletów;
- Galeria ARKADY przy ul. Rzeźniczej 4 – 360 biletów;
- Galeria Tomaszów „Prawdziwe lody” przy ul. Warszawskiej 1 – 540 biletów.

Wykres nr 5: Wykorzystanie talonów w roku 2019

Głównym celem projektu była aktywizacja osób starszych oraz zwiększenie poczucia przynależności do społeczności lokalnej. Projekt jak w latach poprzednich cieszył się bardzo dużym zainteresowaniem seniorów.

W roku 2019 wydano łącznie 2032 talony.

Wskaźnik ewaluacji:

- Liczba wydanych talonów: 2019 rok - 2032 sztuk.

1.3 Wsparcie działań rekreacyjnych, edukacyjnych i kulturalnych na rzecz seniorów

Urząd Miasta w Tomaszowie Mazowieckim

Caritas przy Sanktuarium św. Antoniego w Tomaszowie Mazowieckim,
Urząd Miasta w Tomaszowie Mazowieckim
oraz Szkoła Podstawowa nr 3 im. Józefa Piłsudskiego w Tomaszowie Mazowieckim

Zespół Parafialny CARITAS przy Sanktuarium św. Antoniego oraz Szkoła Podstawowa nr 3 im. Józefa Piłsudskiego w Tomaszowie Mazowieckim już po raz szósty zorganizowało koncert dla seniorów „Trochę wspomnień z tamtych lat”. **26 stycznia** na scenie kina Włókniarz wystąpili: Ewa Sonnenburg – aktorka Teatru Powszechnego w Łodzi, Barbara Kania, Martyna Majda, Weronika Hes, uczniowie Szkoły Podstawowej Nr 3 oraz wokaliści Gminnego Ośrodka Kultury w Ujeździe.

9 marca w sali kina „Włókniarz” ponad 250 seniorów wzięło udział w koncercie Danuty Stankiewicz z okazji Dnia Kobiet pt. „Serduszko puka w rytmie cza cza”. Zgromadzonych powitał Janusz Dziubałtowski, który w imieniu Prezydenta

Tomaszowa Mazowieckiego przekazał najserdeczniejsze życzenia wszystkim kobietom. Recital zawierał przeboje lat 60-tych m.in. „Złoty pierścionek”, „Serduszko puka w rytmie cza cza”, „Gdy mi ciebie zabraknie”, a także przeboje piosenkarki takie jak „Wernisaż” czy „Blue Star”.
Swoim pięknym głosem i niesamowitym temperamentem artystka zapraszała publiczność do wspólnej zabawy.

Prezydent Miasta Tomaszowa Mazowieckiego, Przewodniczący Rady Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego, Dowódca 25 Brygady Kawalerii Powietrznej oraz Przewodniczący Rady Kombatantów przy Staroście Tomaszowskim zaprosili seniorów na uroczystość upamiętnienia 75. rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego. Program uroczystości obejmował m.in.: sygnał syren miejskich, sygnał syreny wozu bojowego PSP w Tomaszowie Mazowieckim, uroczystą wartę w mundurach historycznych wystawioną przez członków Hufca ZHP Tomaszów Mazowiecki, Jednostki Strzeleckiej 1002 Tomaszów Mazowiecki oraz żołnierzy 25 BKP w Tomaszowie Mazowieckim, wspólną modlitwę w intencji uczestników Powstania Warszawskiego i mieszkańców Warszawy, Apel Pamięci, Salwę Honorową, projekcję filmu „Miasto 44”.

Koncert Jacka Wójcickiego i wręczenie certyfikatów „Miejsca Przyjazne Seniorom” były głównymi punktami obchodów Miejskiego Dnia Seniora. W wydarzeniu, które odbyło się **9 października** w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 w Tomaszowie Mazowieckim, wzięło udział kilkaset osób.

Jacek Wójcicki, aktor i piosenkarz, wykonał dla tomaszowskich seniorów m.in. piosenki kojarzone z artystami z krakowskiej Piwnicy pod Baranami, przeboje z lat międzywojennych, piosenki filmowe, ale zabawiał ich także nieśmiertelnymi skeczami z najlepszych polskich kabaretów. Wiele utworów publiczność śpiewała wraz z nim.

„Raduje się serce, raduje się dusza” – taki tytuł nosił koncert patriotyczny, który odbył się **14 listopada** w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 w Tomaszowie Mazowieckim. Wystąpili: Młodzieżowa Orkiestra Symfoniczna pod dyrekcją Kamila Wrony, a także Chór Miejski „Artis Gaudium” kierowany przez Katarzynę Goljat.

Miejskie Centrum Kultury

filia Miejski Ośrodek Kultury

W ramach działań rekreacyjnych, edukacyjnych i kulturalnych na rzecz seniorów Miejskie Centrum Kultury filia MOK zorganizował:

- ✓ wyjazdy do Łodzi do Teatru Powszechnego, Teatru Wielkiego, do Warszawy do Teatru 6. Pietro oraz do Teatru Roma;
- ✓ udział w Przeglądach Twórczości Dojrzałej 60+;
- ✓ biesiady muzyczne z okazji andrzejek i karnawału;
- ✓ wernisaże wystaw malarskich i fotograficznych autorstwa seniorów;
- ✓ rajdy nordic walking;
- ✓ „Wyprawy małe i duże” – cykl wyjazdów krajoznawczych;
- ✓ koncert chóru „Artis Gaudium” „Najpiękniejsze pieśni ludowe” dla seniorów z Klubu Seniora „Słoneczna Jedyńka” oraz występ chóru w koncercie „Raduje się serce, raduje się dusza”.

filia Dzielnicowy Ośrodek Kultury

Seniorzy z Miejskiego Centrum Kultury filia DOK korzystali z:

- ✓ gimnastyki w wymiarze jednej godziny tygodniowo z Panem Mariuszem Kosylakiem (9 osób) oraz z Panią Izabelą Piotrowską (6 osób);
- ✓ nordic walking w wymiarze jednej godziny tygodniowo (4 osoby);
- ✓ warsztatów ceramicznych – w okresie styczeń – czerwiec w wymiarze dwóch godzin raz w tygodniu (5 osób), w okresie wrzesień – grudzień również raz w tygodniu po dwie godziny (7 osób);
- ✓ spotkań edukacyjnych z cyklu „Historie dalekie i bliskie”;
- ✓ „Wieczorów ze sztuką”, koncertu kolęd, festynu „Białobrzaska Majówka”.

W 2019 roku odbyło się 13 wydarzeń, w których uczestniczyło średnio 35 osób w tym członkowie Klubu Seniora DOK, Tomaszowskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku, Stowarzyszenia Amatorów Plastyków, a także seniorzy niezrzeszeni. W festynie „Białobrzaska Majówka” wzięło udział około 150 osób.

filia Ośrodek Kultury TKACZ

Seniorzy brali udział także w wydarzeniach organizowanych przez Miejskie Centrum Kultury filia TKACZ takich jak:

- ✓ sekcja kabaretowa dla seniorów – kabaret „MEJA” (6 osób). Kabaret uświetniał swoimi występami m.in. biesiady senioralne;
- ✓ biesiady senioralne – gry i zabawy integracyjne przy dźwiękach muzyki rozrywkowej: biesiada karnawałowa 27 lutego – 50 osób, biesiada PRL Story 30 września – 30 osób, biesiada andrzejkowa 27 listopada – 60 osób (w ramach projektu „Artystyczny Wehikuł Czasu”);
- ✓ wieczory poetyckie z klubem literackim Estawela:
 - 25 lutego – „Miłość niejedno ma imię” – wieczór poetycki przeplatany był utworami muzycznymi – 50 osób,
 - 22 maja – „Kochana mamoo...” – 100 osób,
 - 16 października – 100 osób,
 - 11 grudnia – „W świątecznym nastroju” – 80 osób;
- ✓ zajęcia fitness dla seniorów – 15 osób;
- ✓ zajęcia wokalne – 3 uczestników;
- ✓ zajęcia ceramiczne – 1 osoba;
- ✓ tenis stołowy – 3 osoby.

Wskaźnik ewaluacji:

- **Liczba osób biorących udział w wydarzeniach: około 3000 osób**

1.4 Prowadzenie działań zmierzających do zwiększenia liczby ulg dla seniorów w ramach Karty Tomaszowianina - Senior

W ramach Programu „Tomaszowska Karta Mieszkańca” wyodrębniono kartę dla osób powyżej 60 roku życia – tzw. Kartę Tomaszowianina – Senior. W roku 2019 Kartę Tomaszowianina Senior przyznano dla **702** osób w tym 107 kart jednorocznych (31 nowych kart, 76 wznowień) oraz 595 kart trzyletnich (332 nowe karty, 263 wznowienia).

Posiadacze Karty Tomaszowianina – Senior mogą korzystać z następujących ulg:

GASTRONOMIA:

- Hotel Prezydent – rabat w wysokości 5% na kartę menu i napoje bezalkoholowe;

- Hotel Kruk – 5% rabatu na dania z karty menu w hotelowej restauracji, 5 % rabatu na usługę noclegową;
- Zajazd Okowita – 5 % zniżki;
- Galeria Bulwary LV caffe Galeria Bulwary - 10% zniżki na kartę menu, pizza, LV burgers, LV chicken;
- TOMPOL CAPITAL Sp. z o.o. Hotel Mazowiecki – 10% na dania z Karty Menu; 15% na pobyty hotelowe wraz z innymi ofertami hotelowymi.

USŁUGI I HANDEL:

- Miejski Zakład Komunikacyjny sp. z o.o. – bezpłatne przejazdy na terenie Gminy Miasto i Gminy Tomaszów Mazowiecki;
- Jubiler Diament - złoto 3%, srebro 7% , zegarki 5%, dekoracyjne 7%;
- Jubiler BUDA - złoto 3%, srebro 7% , zegarki 5%, dekoracyjne 7%;
- Strefa Płatnego Parkowania;
- PAT – FISH Sklep Wędkarski – 5% na cały asortyment;
- JARKPOL – 3% rabatu;
- Kołkiewicz Tomasz Stomatologia – 10% zniżki na usługi dostępne w gabinecie;
- Ośrodek Rehabilitacji Dzieci Niepełnosprawnych – 30% zniżki na wszystkie dostępne zabiegi poza integracją sensoryczną, konsultacją medyczną, najmem terenu;
- Biniek Sebastian SAM – zniżka 10%;
- Sztuk Magdalena Doradztwo Podatkowe – zniżki dla osób prowadzących firmę: 20% zniżki na rozliczenie roczne PIT-36, PIT-36L, PIT-28; zniżki dla osób prywatnych: 50% zniżki na roczne rozliczenie PIT-37, 30% zniżki na roczne rozliczenie PIT-28 (rozliczenie z najmu);
- SUPER FOTO Liliana i Joanna Sulej s.c. - 5% na wywołanie zdjęć amatorskich, sklep - ramki, albumy, akcesoria fotograficzne;
- Chabiera Dariusz TAXI – 8% zniżki na przejazd na terenie miasta Tomaszowa Mazowieckiego;
- Konkol Szymon Gabinet Leczenia Zeza i Niedowidzenia – 100% zniżki na badanie komputerowe wzroku przy zakupie okularów; 10% zniżki na zakup szkielek okularowych od cen katalogowych; 15% zniżki na zakup opraw okularowych; 5% zniżki na zakup galanterii optycznej;

- Śliwiński Jacek Ubezpieczenia – od 5% do 20% zniżki na ubezpieczenia komunikacyjne od 5% do 50% zniżki na ubezpieczenia majątkowe i turystyczne; dodatkowo co miesiąc jest produkt miesiąca w niższej cenie (każdego miesiąca inny); dla każdej osoby, która wykupi ubezpieczenie roczne z kartą otrzyma pakiet pomocy prawnej gratis;
- Rusek Dawid Usługi Kominarskie – czyszczenie przewodu kominowego (dymowy, spalinowy z wybieraniem sadzy) cena z kartą 70 zł (30% rabatu); dokumenty do odbioru budynku, opinii do podłączenia pieca lub podłączenia gazu, z kartą (20% rabatu); inne prace kominarskie 5% rabatu; montaż wkładów kominowych 10% rabatu; zakup ekologicznych i nowoczesnych piecy pelletowych klasy 5 5% rabatu; zakup kominów, wkładów kominowych oraz akcesoriów w hurtowni 10% rabatu;
- Karp Daniel Usługi Geodezyjne – 15% rabatu na usługi geodezyjne;
- Domański Łukasz TOPOGRAF – 10% rabatu na usługi geodezyjne;
- Kubiak Adam FUNTASY LV AUTO SERWIS – wymiana oleju za 1 zł - przy zakupie oleju silnikowego, filtrów w serwisie; wymiana zestawu rozrządu, a przy tym serwis klimatyzacji za 1 zł; kontrola auta – 11 pkt. za 49zł; rabat na części 20% (z wyłączeniem oleju silnikowego, akumulatorów i opon); rabat na naprawę 20%;
- Garczyńska Magdalena Pazurek & Rzęska – 10% rabatu na wszystkie zabiegi kosmetyczne;
- F.H.U. Karneol Salon Bielizny „Jak intymnie....” – 13% zniżki;
- Grabowska Edyta Firma Handlowa "KOLOREX" Salon Bielizny - 10% zniżki na cały asortyment.

EDUKACJA I KULTURA:

- Muzeum im. A. hr. Ostrowskiego – bezpłatny wstęp do Muzeum w niedzielę, bezpłatne zwiedzanie wystaw stałych w niedzielę
- Miejska Bibliotek Publiczna – zwolnienie z opłaty za kartę biblioteczną
- Miejskie Centrum Kultury – zajęcia stałe 20% ulgi od ceny zajęć; zajęcia jednorazowe (warsztaty, koncerty itp.) 10% ulgi od ceny biletu; Skansen Rzeki Pilicy 20% ulgi od ceny biletu.

SPORT I REKREACJA

- ZOLA Aleksandra Kołkiewicz – 10 % zniżki
- Studio Tańca Sportowego KOBOS DANCE – 10% na karnet miesięczny 8 wejść w miesiącu; 10% na wejście jednorazowe; 10% zniżki dla drugiej osoby z rodziny, która jedzie na obóz sportowy;
- TCS Sp. z o.o. Arena Lodowa – ulgi na ślizgawkę 7 zł;
- Marusik Mariusz LV GYM – karnet siłownia Open - 20%; pozostałe opcje karnetowe 10%;
- BEE FEE LV Bowling – 10% wynajęcie torów do bowlingu;
- Galeria Bulwary LV squash Galeria Bulwary - 20% zniżki na wynajęcie kortów do gry.

Wskaźnik ewaluacji:

- **Ilość porozumień - 35**

2. POPRAWA SPOŁECZNEGO WIZERUNKU SENIORÓW I PRZECIWDZIAŁANIE DYSKRYMINACJI SPOŁECZNEJ OSÓB STARSZYCH

2.1 Opracowanie projektu „Miejsce Przyjazne Seniorom”

Prezydent Miasta Tomaszowa Mazowieckiego, po konsultacjach z Tomaszowską Radą Seniorów, Zarządzeniem Nr 201/2018 z dnia 8 czerwca 2018 roku wprowadził regulamin projektu „Miejsce Przyjazne Seniorom”.

Celem projektu jest promowanie miejsc na terenie Miasta Tomaszowa Mazowieckiego, w których osoby starsze traktowane są w sposób szczególnie przyjazny, czują się swobodnie lub korzystają ze specjalnych przywilejów. Wśród kandydatów do tytułu „Miejsca Przyjaznego Seniorom” mogą znaleźć się między innymi kawiarnie, instytucje kultury, sklepy, apteki, instytucje publiczne, prywatni przedsiębiorcy i inne.

Zgłoszenia mogą dokonać m. in. organizacje pozarządowe, instytucje lub firmy oraz grupy przynajmniej 10 osób fizycznych (grupy nieformalne).

W szczególnych przypadkach kandydaturę może zgłosić Prezydent Miasta Tomaszowa Mazowieckiego.

Instytucje ubiegające się o tytuł „Miejsca Przyjaznego Seniorom” muszą charakteryzować się:

- szczególną otwartością i przychylnością wobec osób starszych;
- świadczeniem specjalnych usług i/lub ofertą artykułów dla seniorów;
- posiadaniem korzystnej oferty dla seniorów (np.: rabatowej);
- innymi cechami, które wskazywałyby na działalność pro senioralną.

W dniach 17 czerwca – 31 sierpnia środowiska senioralne mogły składać wnioski kandydatur do powyższego tytułu.

Tytuł „Miejsce Przyjazne Seniorom” otrzymały podmioty, które uzyskały pozytywną opinię Tomaszowskiej Rady Seniorów oraz Prezydenta Miasta Tomaszowa Mazowieckiego.

Wręczenie certyfikatów nastąpiło na uroczystości z okazji Dnia Seniora w dniu 9 października.

„Miejsca Przyjazne Seniorom” 2019:

1. Parafia św. Rodziny;
2. Ośrodek Rehabilitacji Dzieci Niepełnosprawnych;
3. Urząd Miasta;
4. Miejskie Centrum Kultury filia DOK;
5. Filia Uniwersytetu Łódzkiego w Tomaszowie Maz.;
6. Poradnia Diabetologiczna przy Tomaszowskim Centrum Zdrowia;
7. Muzeum im. Antoniego hr. Ostrowskiego.

Wskaźnik ewaluacji:

- **liczba miejsc przyjaznych - 7**

2.2 Podejmowanie działań międzypokoleniowych

Miejskie Centrum Kultury
filia Miejski Ośrodek Kultury

W Miejskim Centrum Kultury filia Miejski Ośrodek Kultury zorganizowane zostały działania międzypokoleniowe w ramach projektu „Miejska Letniczówka”. Od 12 do 30 sierpnia odbywał się cykl imprez kulturalnych skierowany do mieszkańców

Tomaszowa Mazowieckiego, a w szczególności do tych, którzy nigdzie nie wyjeżdżali na wakacje. Podjęte działania przyczyniły się do integracji wewnątrz i międzypokoleniowej na płaszczyźnie kultury i tożsamości regionalnej, poszerzenia oferty kulturalnej dla osób w wieku dojrzałym w mieście w okresie wakacyjnym poprzez cykl imprez kulturalnych, turystyczno – rekreacyjnych oraz warsztatów artystycznych i integracyjno – tanecznych. W programie znalazły się następujące wydarzenia:

- ✓ „Wakacyjne ulepiaki” – warsztaty ceramiczne;
- ✓ Biesiada w Letniczówce – warsztaty muzyczno – taneczne przy akordeonie;
- ✓ Letnie karaoke – warsztaty wokalne w kręgielni Navi;
- ✓ „nieODKRYTE ZAKĄTKI” – wyjazdowy rajd nordic walking do Geoparku w gminie Sławno;
- ✓ letni wieczór muzyczny – koncert polskich przebojów w wykonaniu zespołu el Fuego;
- ✓ „Wyprawy małe i duże” – zwiedzanie zamku Krzyżtopór, Winnic Terra i jaskiń na Kadzielni; wycieczka do Warszawy i do Wrocławia;
- ✓ „Na łądzie i na wodzie” – spływ kajakowy na trasie Tomaszów Mazowiecki – Inowódz;
- ✓ Potańcówka w Letniczówce – biesiada muzyczna;
- ✓ „Potyczki szarych komórek” – łamigłówki, turnieje wiedzy, kalambury;
- ✓ udział w VI Przeglądzie Amatorskiej Twórczości Tomaszowskiej – przegląd skierowany do utalentowanych tomaszowian w zakresie recytacji, śpiewu i rzemiosła artystycznego.

filia Dzielnicowy Ośrodek Kultury

W Miejskim Centrum Kultury filia Dzielnicowy Ośrodek Kultury zorganizowano następujące działania międzypokoleniowe:

- ✓ artystyczna laurka dla babci i dziadka – artystyczne, integracyjne spotkanie międzypokoleniowe wnucząt i dziadków (60 osób);
- ✓ międzypokoleniowe wakacyjne warsztaty ceramiki dla 5 senierek.

filia Ośrodek Kultury TKACZ

Seniorzy brali udział w:

- ✓ „Aktywnym popołudniu z Babcią i Dziadkiem” 29 stycznia – prawdziwe międzypokoleniowe święto pełne różnego rodzaju atrakcji i niespodzianek.

W programie znalazły się m.in. występy dzieci, warsztaty „Profilaktyka zdrowotna dawniej i dziś”, kosmetyczne, robótki ręczne – nauka robienia serwetek na szydełku, gra w kapsle, warsztaty biżuterii, karnawałowa międzypokoleniowa sesja zdjęciowa;

- ✓ okazjonalne warsztaty plastyczne dla babć, dziadków i ich wnucząt.

Wskaźnik ewaluacji:

- **liczba działań – 14**

2.3 Powstanie Centrum Usług Społecznych dla seniorów

Tomaszowskie Centrum Usług Społecznych, którego głównym realizatorem jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tomaszowie Mazowieckim, odpowiedzialny również za współpracę z Partnerami projektu (Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki, Powiat Tomaszowski, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tomaszowie Mazowieckim, Fundacja NU-MED, Krajowe Stowarzyszenie Seniorów „Pasja”, Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Oddział Rejonowy w Tomaszowie Mazowieckim), umożliwił udzielenie wsparcia łącznie 630 osobom w wieku powyżej 50 lat, zamieszkujących na terenie miasta jak i powiatu tomaszowskiego. W wyremontowanym i wyposażonym budynku mieszczącym się przy ul. Św. Antoniego 55 funkcjonuje Dom Dziennego Pobytu zapewniający kompleksową opiekę oraz aktywizację, zarówno w sferze fizycznej jak i społecznej 30 osobom. Do działań prowadzonych w DDP zaangażowano: terapeutów/opiekunów, pielęgniarkę, fizjoterapeutkę, masażystkę. Podopiecznym DDP zapewniono wyżywienie w postaci dwóch posiłków dziennie oraz materiały na zajęcia. W nowocześnie wyposażonych salach odbywają się również zajęcia w ramach utworzonego Klubu Seniora. Zaangażowane stowarzyszenia senioralne, będące Partnerami projektu, realizują: zajęcia ruchowe, warsztaty muzyczne, rękodzieła, teatralne, florystyczne, kulinarne, zdrowotne oraz z zakresu bezpieczeństwa. Uczestnikom ww. warsztatów zapewniono poczęstunek i materiały na zajęcia. Partnerzy, dla uczestników projektu, organizują również wyjazdy na basen, do teatru oraz wyjścia do kina. Do prowadzenia działań na rzecz osób szczególnie potrzebujących zaangażowano wykwalifikowaną kadrę świadczącą pomoc w formie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych oraz usług asystenckich, które wykonywane są w miejscu zamieszkania. Zakupiono i przekazano uczestnikom systemy przywoławcze – „przyciski SOS” umożliwiające

wezwanie pomocy osobom samotnym w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia. Osobisty System Alarmowy to urządzenie stworzone z myślą o osobach potrzebujących. W sytuacji kryzysowej można szybciej otrzymać pomoc. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tomaszowie Mazowieckim ponosi koszty abonamentu za zakupione karty SIM, niezbędne do funkcjonowania urządzenia.

W ramach projektu prowadzona jest wypożyczalnia sprzętu pierwszej potrzeby, z której bezpłatnie mogą skorzystać wszyscy uczestnicy projektu. Uczestnicy projektu objęci są pracą socjalną.

Projekt będzie realizowany do końca lutego 2021 roku, a jego wartość wynosi 4 635 550,99 zł, z czego pozyskane dofinansowanie stanowi kwotę 4 171 956,89 zł. Do końca grudnia 2019 r. rozliczono wydatki wszystkich zaangażowanych Partnerów projektu w łącznej wysokości 2 085 849,95 zł.

Wskaźnik ewaluacji:

- liczba osób - 630

2.4 Rozwój wolontariatu osób starszych i na rzecz osób starszych

83 wolontariuszy zostało wyróżnionych podczas gali „Anioły są wśród nas” zorganizowanej w Urzędzie Miasta z okazji przypadającego **5 grudnia** Międzynarodowego Dnia Wolontariusza. Na uroczystość zostali

zaproszeni wolontariusze wytypowani przez organizacje pozarządowe, opiekunowie kół wolontariatu z tomaszowskich szkół oraz najbardziej aktywni wolontariusze (uczniowie) ze szkół. Podczas uroczystości wiceprezydent Izabela Śliwińska w imieniu prezydenta Tomaszowa Mazowieckiego, Marcina Witko podziękowała wszystkim wolontariuszom za ich pracę i poświęcenie. Najbardziej aktywnych i zasłużonych wolontariuszy uhonorowano statuetką anioła oraz wręczono podziękowania od Prezydenta Miasta. Wolontariusze

oraz zaproszeni goście mieli również okazję wziąć udział w części artystycznej – spektaklu pt. „Bezdroczy” przygotowanego przez uczniów z klas III, V i VII ze Szkoły Podstawowej nr 7. Wśród wyróżnionych znaleźli się przedstawiciele następujących zrzeszeń senioralnych: Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Koło Miejskie Nr 2; Polski Związek Niewidomych Koło Nr 21; Krajowe Stowarzyszenie Seniorów Pasja; Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów; Tomaszowskie Stowarzyszenie Amazonek; Powiatowe Stowarzyszenie Emerytów, Rencistów i Inwalidów; Tomaszowski Uniwersytet Trzeciego Wieku.

Wskaźnik ewaluacji:

- **liczba wolontariuszy - 7**

3. POPRAWA EFEKTYWNOŚCI SYSTEMU WSPARCIA SENIORÓW W SWOIM ŚRODOWISKU.

3.1 Zwiększenie dostępności usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osób starszych

W 2019 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tomaszowie Mazowieckim świadczył usługi opiekuńcze dla 87 swoich podopiecznych. W ramach usług:

- ✓ pomagano w utrzymaniu czystości w pomieszczeniach;
- ✓ pomagano w utrzymaniu higieny osobistej;
- ✓ przygotowywano i podawano posiłki oraz leki;
- ✓ kupowano artykuły spożywcze i inne;
- ✓ realizowano recepty;
- ✓ kontaktowano się z lekarzem i pielęgniarką środowiskową;
- ✓ załatwiano urzędowe sprawy.

Wskaźnik ewaluacji:

- **liczba usług opiekuńczych – 87**

3.2 Udzielenie pomocy społecznej osobom starszym

W 2019 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej udzielił następującej pomocy osobom starszym:

- ✓ 51 osób otrzymało skierowanie do domu pomocy społecznej;
- ✓ 51 osób otrzymało zasiłki celowe na zakup opału, zwrot kosztów leczenia;
- ✓ 33 osoby otrzymały zasiłki celowe specjalne (na zakup żywności, opału, zwrot kosztów leczenia, zakup energii elektrycznej, realizacja recept);

- ✓ 76 osób otrzymało zasiłki celowe na zakup artykułów żywnościowych w ramach rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu na lata 2019 - 2023”;
- ✓ 16 osób skorzystało z posiłków w ramach rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu na lata 2019 - 2023”;
- ✓ 3 osoby otrzymały zasiłki okresowe;
- ✓ 34 osoby otrzymały zasiłki stałe z tytułu wieku;
- ✓ 304 osoby skorzystały z dodatku mieszkaniowego (w tym 191 seniorów prowadzących jednoosobowe gospodarstwo domowe, 113 seniorów pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym w rodzinie);
- ✓ 38 osób skorzystało z dodatku energetycznego (w tym 28 seniorów prowadzących jednoosobowe gospodarstwo domowe, 10 seniorów pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym w rodzinie).

Wskaźnik ewaluacji:

- **liczba przyznanych zasiłków – 197 osoby, którym przyznano zasiłki celowe, celowe specjalne, celowe na zakup artykułów żywnościowych, okresowe, z tytułu wieku**

3.3 Organizacja działań na rzecz rodzin opiekujących się osobami niesamodzielnymi

W ramach działań na rzecz rodzin opiekujących się osobami niesamodzielnymi udzielono porad prawnych oraz psychologicznych. 10 osobom przekazano „przycisk SOS”. 90 osobom przyznano specjalny zasiłek opiekuńczy, a 21 osób skorzystało z zasiłku dla opiekuna.

Wskaźnik ewaluacji:

- **liczba rodzin – 121**

3.4 Udzielanie pomocy rzeczowej osobom starszym będącym w trudnej sytuacji materialnej

Ponad 300 najbardziej potrzebujących i samotnych mieszkańców naszego miasta otrzymało przed świętami Bożego Narodzenia paczki, w których znajdowały się m.in. produkty żywnościowe o długim terminie przydatności do spożycia, a także artykuły chemiczne i słodczyce. Trafiły one do osób wytypowanych przez tomaszowskie organizacje pozarządowe działające na rzecz seniorów. W zbieranie produktów niezbędnych do przygotowania paczek zaangażowali się uczniowie tomaszowskich szkół podległych miastu. Wykonali również samodzielnie kartki z życzeniami świątecznymi, które także zostały

przekazane seniorom. Pakowaniem paczek i ich rozdzielaniem zajęli się pracownicy Wydziału Spraw Społecznych i Promocji Zdrowia Urzędu Miasta.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej udzielił pomocy polegającej na:

- ✓ przekazaniu środków czystości – 10 osób;
- ✓ skierowaniu do Fundacji „Arka Nadziei” – 35 osób.

Wskaźnik ewaluacji:

- liczba osób – ponad 350 osób

4. PROFILAKTYKA ZDROWOTNA SENIORÓW.

4.1 Udzielenie ulg dla seniorów w Ośrodku Rehabilitacji Dzieci Niepełnosprawnych

W 2019 roku seniorzy skorzystali z następujących zabiegów w Ośrodku Rehabilitacji Dzieci Niepełnosprawnych:

- ✓ fizykoterapia – 1787;
- ✓ masaż suchy – 345;
- ✓ kinezyterapia (ćwiczenia z przyrządami oraz indywidualne) – 460;
- ✓ hydroterapia – 346;

W Ośrodku Rehabilitacji Dzieci Niepełnosprawnych zgodnie z cennikiem, obowiązują ulgi:

- 10% ulga na wszystkie zabiegi dla emerytów, rencistów i osób z orzeczeniem o niepełnosprawności o stopniu znacznym lub umiarkowanym;
- 30% ulgi z Kartą Tomaszowianina Senior.

Wskaźniki ewaluacji:

- liczba zabiegów – 2 938
- liczba osób – 117

4.2 Cykliczne spotkania z zakresu profilaktyki zdrowia dla seniorów

18 stycznia w ramach kampanii społecznej Polskiej Spółki Gazownictwa pod hasłem „PRZYŁĄCZ SIĘ, LICZY SIĘ KAŻDY ODDECH” Tomaszów Mazowiecki otrzymał profesjonalne

urządzenie do pomiaru zanieczyszczeń atmosfery, a seniorzy mogli bezpłatnie zrobić spirometryczne badania płuc czy EKG. Po wykładach dotyczących smogu można było również wykonać badania cukru i ciśnienia prowadzone przez Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Koło Miejskie nr 2 oraz Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Oddział Miejsko – Powiatowy.

Tego dnia dyżurowali także eksperci Polskiej Spółki Gazownictwa, którzy doradzali jak bezpłatnie aktywować nieczynne przyłącze gazowe i pomagali wypełnić wnioski o przyłączenie do sieci.

Zbadaj się i zyskaj spokój

Zapraszamy Panie w wieku 50-69 lat na **bezpłatną mammografię** (prześwietlenie piersi) w **technice cyfrowej** w ramach Populacyjnego Programu Wczesnego Wykrywania Raka Piersi.

Tomaszów Mazowiecki
7 sierpnia 2019
przy markecie Kaufland
ul. Konstytucji 3 Maja 1/3

Zarejestruj się:
58 666 24 44
www.mammo.pl

MAMMOGRAFIA

Po raz kolejny w naszym mieście seniorki mogły skorzystać z bezpłatnych badań mammograficznych **7 sierpnia** w ramach Programu Profilaktyki Raka Piersi finansowanego przez NFZ. Tym razem mammoBUS był dostępny przy ul. Konstytucji 3 Maja 1/3.

Około 150-osobowa grupa tomaszowian w wieku 50+ wzięła udział w projekcie pn. „Podleśna Przystań Zdrowia dla Seniora”, który od marca do października 2019 roku realizowany był w Ośrodku Rehabilitacji Dzieci Niepełnosprawnych przy ul. Jana Pawła II. Zadanie zostało zgłoszone w 4. edycji Tomaszowskiego Budżetu Obywatelskiego w ramach projektów społecznych. Jego całkowity koszt wyniósł 69 444 zł.

Celem projektu „Podleśna Przystań Zdrowia dla Seniora” była aktywizacja starszych mieszkańców miasta, utrzymanie ich sprawności fizycznej, zaspokojenie potrzeb zdrowotnych, a także ich integracja.

Seniorzy mogli m.in. skorzystać z indywidualnych konsultacji medycznych, których udzielali lekarze rehabilitanci, dzięki czemu każdemu z nich zostały dobrane odpowiednie zabiegi z zakresu kinezyterapii, hydroterapii oraz fizykoterapii. Były one wykonywane przez pracowników ORDN-u. Ponadto każdy senior miał zrobione indywidualne specjalistyczne badanie densytometryczne, sprawdzające gęstość kości.

Uczestnicy projektu mieli też spotkania wykładowo-warsztatowe z psychologiem, fizjoterapeutą, dietetykiem, farmaceutą, kosmetologiem i podologiem. W ich trakcie ćwiczyli pamięć, spostrzegawczość, koncentrację, dowiedzieli się, jak w praktyce walczyć z bólem mięśni czy stawów, w jaki sposób styl życia

wpływa na występowanie chorób cywilizacyjnych oraz jakich dokonać zmian w sposobie odżywiania, aby zapobiec ich występowaniu, omawiali zagadnienia dotyczące preparatów witaminowych, suplementów i leków, poznali podstawy kosmetologii oraz problemy, z jakimi można zgłaszać się do podologa.

Projekt obejmował także cykl zajęć edukacyjnych z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej zakończonych pokazem technik ratownictwa wodnego, jak również zajęcia ruchowe: w wodzie, pilates oraz nordic walking.

Finałowym punktem projektu było ognisko integracyjne. W spotkaniu udział wzięli zaproszeni goście – władze miasta, wykładowcy, pracownicy ORDN i seniorzy. Uczestnicy otrzymali pamiątkowe dyplomy i medale.

Miejskie Centrum Kultury
filia Miejski Ośrodek Kultury

W Miejskim Centrum Kultury filia MOK zorganizowano warsztaty z okazji Międzynarodowego Dnia Urody „Mydélka kolorowe i peelingi cukrowe” z udziałem dietetyka i kosmetologa.

filia Ośrodek Kultury TKACZ

- ✓ seminarium dietetyczne - Maraton Zdrowia i Urody – 24 maja, 8 listopada;
- ✓ zajęcia prozdrowotne – zajęcia stałe dedykowane seniorom odbywające się raz w tygodniu – 9 osób.

Wskaźnik ewaluacji:

- **liczba spotkań – 4**

4.3 Wspieranie w środowisku senioralnym różnych form aktywnego spędzania czasu wolnego

6 grudnia w Zespole Szkolno – Przedszkolnym Nr 7 Szkoła Podstawowa nr 11 przy ul. Św. Antoniego 43/45 odbyła się IV Tomaszowska Spartakiada Seniorów 2019 pod Patronatem Prezydenta Tomaszowa Mazowieckiego.

Wśród 150 uczestników znaleźli się przedstawiciele następujących organizacji pozarządowych i grup nieformalnych:

- Powiatowe Stowarzyszenie Emerytów, Rencistów i Inwalidów;
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów;
- Krajowe Stowarzyszenie Seniorów PASJA;
- Tomaszowski Uniwersytet Trzeciego Wieku;
- Tomaszowskie Stowarzyszenie Amazonek;
- Abstynenckie Stowarzyszenie Klubu Wzajemnej Pomocy ALA;
- Klub Seniora przy Miejskim Centrum Kultury filia DOK;
- Klub Seniora „Słoneczna Jedyńka”;
- Ognisko TKKF przy Związku Nauczycielstwa Polskiego.

Uczestnicy spartakiady rywalizowali w 6 konkurencjach indywidualnych i 4 drużynowych. Zwycięzcy poszczególnych konkurencji otrzymali z rąk Pani Izabeli Śliwińskiej – Zastępcy

Prezydenta Tomaszowa Mazowieckiego medale, puchary oraz nagrody ufundowane przez Fundację „Z Sercem”.

Wśród konkurencji znalazły się:

- rzut do kosza;
- tenis stołowy;
- rzuty karne w piłkę nożną na pustą bramkę, z linii 7 metrów do bramki do unihokeja;
- slalom z balkonikiem;
- slalom na dystansie 20m w alkogoglach na czas;
- rzut beretem do celu;
- przeciąganie liny;
- wyścig zmiatania śmieci;
- wyścigi rzędów z podawaniem piłki;
- rzut piłeczką do spodni.

U honorowano również pucharem najstarszego Seniora i Seniorkę.

Podczas zawodów można było zmierzyć poziom cukru we krwi oraz ciśnienia tętniczego dzięki członkom Polskiego Stowarzyszenia Diabetyków Oddziału Miejsko – Powiatowego, a także odwiedzić stoisko Tomaszowskiego Stowarzyszenia Amazonek. Opiekę medyczną zapewnił Związek Harcerstwa Polskiego Hufiec w Tomaszowie Mazowieckim.

Partnerami Spartakiady była Piwnica Kreatywności oraz Twój Sklep Medyczny, którzy zapewnili sprzęt niezbędny do przeprowadzenia konkurencji.

Celem spartakiady jest popularyzacja i upowszechnianie rekreacji ruchowej wśród seniorów oraz promocja aktywnego i zdrowego trybu życia.

Miejskie Centrum Kultury

filia Miejski Ośrodek Kultury

- ✓ udostępnianie sali wykładowej dla grup seniorów korzystających z: nauki języka niemieckiego, zajęć tanecznych, wokalnych, teatralnych, ceramicznych, plastycznych, fitness, jogi i pilates;
- ✓ udział seniorów w przeglądach, koncertach, konkursach i programach artystycznych, organizowanych w ośrodku;

- ✓ udostępnianie sali dla grupy artystycznej ze stowarzyszenia „Słoneczna Jedyńka” na próby wokalne i teatralne.

filia Ośrodek Kultury TKACZ

- ✓ udział seniorów w przeglądach, koncertach, konkursach i programach artystycznych, organizowanych w ośrodku;
- ✓ udział w projekcie „Artystyczny Wehikuł Czasu” sfinansowany przez Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego ze środków Programu Funduszu Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014 – 2020 przygotowany przez nieformalną grupę „Jestem Seniosem” składającą się z pracowników Miejskiego Centrum Kultury. Warsztaty były skierowane do 60 – osobowej grupy seniorów i osób niepełnosprawnych. W ramach projektu odbyły się m.in.
 - 25 listopada – warsztaty taneczne z elementami choreoterapii (60 osób),
 - 26 listopada – warsztaty decoupage (60 osób).
 - spotkanie jubileuszowe 24 września (100 osób);
- ✓ udział seniorów w przeglądach, koncertach, konkursach i programach artystycznych, organizowanych w ośrodku.

Wskaźnik ewaluacji:

- liczba form - 6

5. WZMACNIANIE POCZUCIA BEZPIECZEŃSTWA OSÓB STARSZYCH.

5.1 Przeprowadzenie spotkań edukacyjnych z zakresu bezpieczeństwa na drogach i innych strefach życia seniorów

Tomaszowscy seniorzy mogli wziąć udział **19 sierpnia** w bezpłatnych warsztatach w ramach ogólnopolskiej akcji edukacyjnej „Senior na drodze – pamiętaj o bezpieczeństwie”. Eksperci ruchu drogowego i policjanci omówili tematy bezpieczeństwa na drogach Tomaszowa Mazowieckiego. Mogli także skorzystać z bezpłatnego przeglądu i doposażenia roweru w światła i odbłaski. Akcja została zorganizowana przez Krajową

Radę Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego przy współudziale Ministerstwa Infrastruktury i Policji.

Wskaźnik ewaluacji:

- **liczba spotkań – 1**

6. ROZWÓJ SYSTEMU INFORMACJI ORAZ PRZECIWDZIAŁANIE WYKLUCZENIU CYFROWEMU SENIORÓW.

6.1 Stworzenie w ramach miejskiej publikacji „Kocham Tomaszów” kolumny dla seniorów

Urząd Miasta co kwartał wydaje publikację „Kocham Tomaszów”, w której zamieszcza wydarzenia z życia miasta, jakie miały miejsce w okresie 3 miesięcy. W 2019 roku ukazały się następujące artykuły związane z działalnością senioralną:

„Wyłoniono nową Tomaszowską Radę Seniorów”;

„Samorząd Przyjazny Rodzinie”;

Wskaźnik ewaluacji:

- **liczba publikacji – 2**

6.2 Stworzenie kalendarza wydarzeń kulturalnych z zaznaczeniem oferty skierowanej do seniorów oraz dostarczenie ogłoszeń i plakatów do środowisk senioralnych

Miejskie Centrum Kultury

filia Dzielnicowy Ośrodek Kultury

- ✓ drukowanie comiesięcznych informatorów dla seniora, ofertą filii, przekazywanie informacji, plakatów i zaproszeń z ofertą Miejskiego Centrum Kultury dla lokalnego środowiska senioralnego.

filia Miejski Ośrodek Kultury

- ✓ wydawano comiesięczny biuletyn informacyjny z ofertą kulturalno – oświatową dla seniorów.

filia Ośrodek Kultury TKACZ

- ✓ dystrybucja plakatów promujących działalność Miejskiego Centrum Kultury w środowiskach senioralnych.

OSIĄGNIĘCIA ARTYSTYCZNE SENIORÓW

Lp.	Data	Nazwa wydarzenia	Organizator, współorganizator	Krótki opis Liczba laureatów
1.	25 stycznia	XV Wojewódzki Przegląd Twórczości Dojrzałej „Przystanek 60 +” Kolendy i Pastorałki	ŁDK	III Miejsce w Kategorii Soliści – Jadwiga Kocik Reprezentantką MCK była także Pani Michalina Bartyzel
2.	6 kwietnia	XXII Przegląd Artystycznego Ruchu Seniora 2019	MOK Koluszki	I Miejsce Jadwiga Kocik w kategorii soliści i duety
3.	11 kwietnia	X Wojewódzki Przegląd Twórczości Dojrzałej Przystanek 60+ Teatr/Kabaret	Łódzki Dom Kultury	II Nagroda dla Jadwigi Kocik „Tetr Dziunia K.” w kategorii Teatr jednego aktora oraz występ grupy kabaretowej „PLUS I MINUS” ze skeczem „Pokój nauczycielski”.
4.	11 maja	XX Przegląd Twórczości Seniorów – Sieradz 2019	Sierackie Centrum Kultury	II miejsce dla Jadwigi Kocik w kategorii soliści Udział Pani Michaliny Bartyzel
5.	6 – 7 października	I Ogólnopolski Konkurs Wokalny im. Stanisława Jopka	Państwowy Zespół Ludowy Pieśni i Tańca Mazowsze im. T. Sygietyńskiego „Mazowsze”.	Udział w pierwszym etapie konkursu Jadwigi Kocik
6.	21 – 23 listopada	XIV Tomaszowskie Tetralia	Filia MOK	Wyróżnienie za kreację aktorską dla Jadwigi Kocik. Udział kabaretu „Meja”
7.	29 listopada	Przegląd Piosenki Satyrycznej i Kabaretowej dla Seniorów "SREBRNE PASMO"	Dom Kultury „502” w Łodzi	II Miejsce Jadwiga Kocik
8.	30 listopada	XXV Wojewódzki Przegląd Artystycznego Ruchu Seniorów	Centrum Kultury i Sztuki Skierniewice	I miejsce dla Jadwigi Kocik w kategorii teatr jednego aktora oraz wyróżnienie w kategorii Soliści
9.	17 grudnia	XX Wojewódzki Przegląd Twórczości Dojrzałej Przystanek 60+ - piosenki świąteczne i zimowe	Łódzki Dom Kultury	Nagroda specjalna Multitalent oraz I miejsce Jadwiga Kocik
10.	7 – 29 grudnia	I edycja programu The Voice Senior	TVP 2	Udział w programie i dotarcie do pierwszego finału Jadwigi Kocik

Wskaźniki ewaluacji:

- **liczba ogłoszeń – 12**
- **liczba plakatów – 12**

6.3 Prowadzenie strony internetowej dedykowanej dla seniorów

W ramach działań na rzecz seniorów prowadzona jest strona internetowa www.seniortm.pl, na stronach której można odnaleźć najważniejsze ogłoszenia, wydarzenia artystyczne i kulturalne adresowane do seniorów. Strona ta cieszy się coraz większym powodzeniem środowisk senioralnych, które coraz częściej chcą „pochwalić” się swoimi działaniami przesyłając materiały z wycieczek i imprez organizowanych w ramach swoich grup i stowarzyszeń.

Wskaźniki ewaluacji:

- **liczba artykułów umieszczonych na stronie – 21**
- **liczba wejść na stronę – średnio 500 wejść miesięcznie**

6.4 Wspieranie szkoleń z dziedziny obsługi komputera i poruszania się w Internecie oraz obsługi innych urządzeń elektronicznych

Klub Seniora „Słoneczna Jedyńka” uczestniczył w warsztacie „Profil zaufany e-PUAP”, który odbył się w Uniejowie.

Wskaźniki ewaluacji:

- **liczba osób - 50**

III. Tomaszowska Rada Seniorów

Z inicjatywy Komisji Spraw Społecznych i Rodziny Rady Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego 25 marca 2015 roku Uchwałą Nr VIII/53/2015 Rady Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego powołana została na czteroletnią kadencję 13-osobowa Tomaszowska Rada Seniorów.

Kadencja Tomaszowskiej Rady Seniorów trwa 4 lata. Kandydatów zgłaszają organizacje pozarządowe, kluby senioralne, przedstawiciele osób starszych.

5 kwietnia 2019 r. rozpoczęto procedurę wyboru kandydatów do Tomaszowskiej Rady Seniorów II kadencji. Do 15 maja organizacje pozarządowe, kluby senioralne, przedstawiciele

osób starszych mogły zgłaszać swoich przedstawicieli jako kandydatów. 6 czerwca odbyły się wybory, podczas których wyłoniono 13 kandydatów do Rady Seniorów II kadencji. W jej skład weszli:

1. Barbara Adamczyk – Sekretarz Rady
2. Halina Dobrzyńska
3. Donata Domańska – Wiceprzewodnicząca Rady
4. Anna Górecka
5. Alina Grzelka
6. Alicja Jabrzyk
7. Wojciech Kuc
8. Władysław Mazurek
9. Alicja Otręba
10. Józef Suchodolski
11. Maria Szczygieł - Wiceprzewodnicząca Rady
12. Danuta Twardowska
13. Krystyna Wilk – Przewodnicząca Rady.

W tym składzie Rada funkcjonuje od lipca 2019 r.

Tomaszowska Rada Seniorów podejmowała w 2019 roku następujące tematy:

- ✓ omówiono sprawozdanie z Miejskiego Programu Działań na Rzecz Seniorów „Tomaszów dla Seniorów” na lata 2018-2020 za rok 2018;
- ✓ opiniowano zgłoszenia do tytułu „Miejsca Przyjaznego Seniorom”;
- ✓ omówiono regulamin IV Tomaszowskiej Spartakiady Seniorów;
- ✓ działania prozdrowotne;
- ✓ omówiono kierunki działań II kadencji Tomaszowskiej Rady Seniorów;
- ✓ omówienie założeń konkursu „Lider Seniorów”;
- ✓ wnoszono wnioski do Prezydenta Tomaszowa Mazowieckiego dotyczące:
 - przyznania wyróżnienia dla zasłużonych w działalności społecznej seniorów;
 - ustalenia i stosowania podczas uroczystości patriotycznych, świąt narodowych uroczystych powitań Pana płk. Józefa Suchodolskiego oraz rozważenia możliwości

złożenia wniosku do Prezydenta RP o odznaczenie płk. Suchodolskiego Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski;

- informacji w sprawie dalszych losów Galerii Arkady w zakresie funkcjonowania jak i remontu tego obiektu kultury.

IV. „Województwo łódzkie przyjazne rodzinie”

Podczas Uroczystości Inaugurującej XI Wojewódzkie Obchody Dnia Rodziny, odbyło się rozstrzygnięcie Konkursu Marszałka Województwa łódzkiego pn. „Województwo łódzkie przyjazne rodzinie” w kategoriach: „Samorząd przyjazny rodzinie” oraz „Przedsiębiorca/organizacja przyjazna

rodzinie”. Laureatem Konkursu „Województwo łódzkie przyjazne rodzinie” w roku 2019 została m.in. Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki zajmując II miejsce. Tomaszowski samorząd został szczególnie doceniony za działania na rzecz seniorów.

V. Ocena realizacji Miejskiego Programu Działań na Rzecz Seniorów na lata 2018 – 2020 „Tomaszów dla Seniorów” za lata 2018 – 2019

Cel szczegółowy 1: Wsparcie i aktywizacja lokalnych seniorów			
Działanie	Wskaźniki ewaluacji	2018 rok	2019 rok
Wsparcie stowarzyszeń i klubów senioralnych organizujących działania skierowane do seniorów	łączna kwota dotacji przekazana na realizację zadań dla stowarzyszeń	100.800,00 zł	120.544,00 zł
	Liczba umów	10	10
Realizacja projektu „Kawka za złotówkę”	Liczba wydanych talonów	1482	2032
Wsparcie działań rekreacyjnych, edukacyjnych i kulturalnych na rzecz seniorów	Liczba osób biorących udział w wydarzeniach	około 2500	około 3000

Prowadzenie działań zmierzających do zwiększenia liczby ulg dla seniorów, w ramach Karty Tomaszowianina - Senior	Ilość porozumień	36	35
Cel szczegółowy 2: Poprawa społecznego wizerunku seniorów i przeciwdziałanie dyskryminacji społecznej osób starszych			
Działanie	Wskaźniki ewaluacji	2018 rok	2019 rok
Opracowanie projektu "Miejsca Przyjazne Seniorom"	Liczba miejsc przyjaznych	11	7
Podejmowanie działań międzypokoleniowych	Liczba działań	18	14
Powstanie Centrum Usług Społecznych dla seniorów	Liczba osób	329	630
Rozwój wolontariatu osób starszych i na rzecz osób starszych	Liczba wolontariuszy	9	7
Cel szczegółowy 3: Poprawa efektywności systemu wsparcia seniorów w swoim środowisku			
Działanie	Wskaźniki ewaluacji	2018 rok	2019 rok
Zwiększenie dostępności usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osób starszych	Liczba usług opiekuńczych	76	87
Udzielenie pomocy społecznej osobom starszym	Liczba przyznanych zasiłków	33	197
Organizacja działań na rzecz rodzin opiekujących się osobami niesamodzielnymi	Liczba rodzin	4	121
Udzielanie pomocy rzeczowej osobom starszym będącym w trudnej sytuacji materialnej	Liczba osób	24	350
przeprowadzenie diagnozy, badań lub konsultacji dotyczących spraw osób starszych	Liczba raportów	2	0
Cel szczegółowy 4: Profilaktyka zdrowotna seniorów			
Działanie	Wskaźniki ewaluacji	2018 rok	2019 rok
Udzielenie ulg dla seniorów w Ośrodku Rehabilitacji Dzieci Niepełnosprawnych	Liczba zabiegów	1978	2938
	Liczba osób	95	117
Cykliczne spotkania z zakresu profilaktyki zdrowia dla seniorów	Liczba spotkań	12	4
Wspieranie w środowisku senioralnym różnych form aktywnego spędzania czasu wolnego	Liczba form	8	6

Cel szczegółowy 5: Wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa osób starszych			
Działanie	Wskaźniki ewaluacji	2018 rok	2019 rok
Przeprowadzenie spotkań edukacyjnych z zakresu bezpieczeństwa na drogach i innych sferach życia seniorów	Liczba spotkań	2	1
Cel szczegółowy 6: Rozwój systemu informacji oraz przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu seniorów			
Działanie	Wskaźniki ewaluacji	2018 rok	2019 rok
Stworzenie w ramach miejskiej publikacji "Kocham Tomaszów" kolumny dla seniorów	Liczba publikacji	8	2
Stworzenie kalendarza wydarzeń kulturalnych z zaznaczeniem oferty skierowanej do seniorów oraz dostarczenie ogłoszeń i plakatów do środowisk senioralnych	Liczba ogłoszeń	12	12
	Liczba plakatów	12	12
Prowadzenie strony internetowej dedykowanej dla seniorów	Liczba artykułów umieszczonych na stronie	26	21
	Liczba wejść na stronę	400	500
Wspieranie szkoleń z dziedziny obsługi komputera i poruszania się w Internecie oraz obsługi innych urządzeń elektronicznych	Liczba osób	0	50

Tabela: Dane liczbowe wskaźników za lata 2018 - 2019

Na podstawie wskaźnika ewaluacji Miejskiego Programu Działań na Rzecz Seniorów należy zauważyć wzrost w 2019 roku o 40 % osób starszych uczestniczących w działaniach programu.

Zwiększyła się w porównaniu do roku 2018 liczba:

- osób korzystających z aktywizacji poprzez udział w wydarzeniach edukacyjnych, kulturalnych i rekreacyjnych oraz szkoleniowych,

- seniorów korzystających z oferty Tomaszowskiego Centrum Usług Społecznych i Ośrodka Rehabilitacji Dzieci Niepełnosprawnych,
- usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania,
- osób starszych, którym udzielono pomoc społeczną i pomoc rzeczową.

Ponadto wydatkowano więcej środków finansowych udzielonych w formie dotacji organizacjom pozarządowym na działania skierowane do seniorów.

Natomiast należałoby zwiększyć spotkania z zakresu profilaktyki zdrowia i edukacji z bezpieczeństwa.